

Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pabianic

wersja skierowana
do konsultacji społecznych

Miasto Pabianice

styczeń 2025 r.

SPIS TREŚCI

Spis treści	1
1 Wprowadzenie	2
2 Delimitacja jednostek analitycznych	3
3 Dane analityczne i wskaźniki delimitacyjne	7
4 Analizy wskaźnikowe	10
5 Obszary miasta z kumulacją zjawisk kryzysowych	11
Zmiany demograficzne.....	14
Ubóstwo.....	15
Bezrobocie	16
Osoby ze szczególnymi potrzebami.....	17
Bezradność i zagrożenie wykluczeniem społecznym	18
Poziom przestępczości.....	19
Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym	20
Społeczne zjawiska uzupełniające	21
Podsumowanie analizy zjawisk społecznych	23
6 Delimitacja obszaru zdegradowanego	27
Negatywne zjawiska gospodarcze.....	28
Negatywne zjawiska środowiskowe.....	29
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	30
Negatywne zjawiska techniczne.....	31
Obszar zdegradowany	36
7 Wyznaczenie (delimitacja) obszaru rewitalizacji.....	37
Spis rycin	39
Spis tabel	39

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), obszar rewitalizacji to fragment gminy, który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, przede wszystkim ze sfery społecznej, ale także: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Ponadto powinien to być obszar, na którym z uwagi na istotne jego znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu wskazanie rzetelnych podstaw do delimitacji (wyznaczenia granic) **obszaru rewitalizacji w Mieście Pabianice**. Dla właściwego dokonania delimitacji wymagane jest przeprowadzenie analiz statystycznych, które muszą być wykonane w ujęciu przestrzennym. Poszczególne dane, informacje i wskaźniki muszą być przyporządkowane określonemu miejscu, tak aby móc zidentyfikować je na obszarze miasta. Wykorzystane do analiz dane muszą być obiektywne i weryfikowalne (art. 4 pkt 3 ustawy o rewitalizacji).

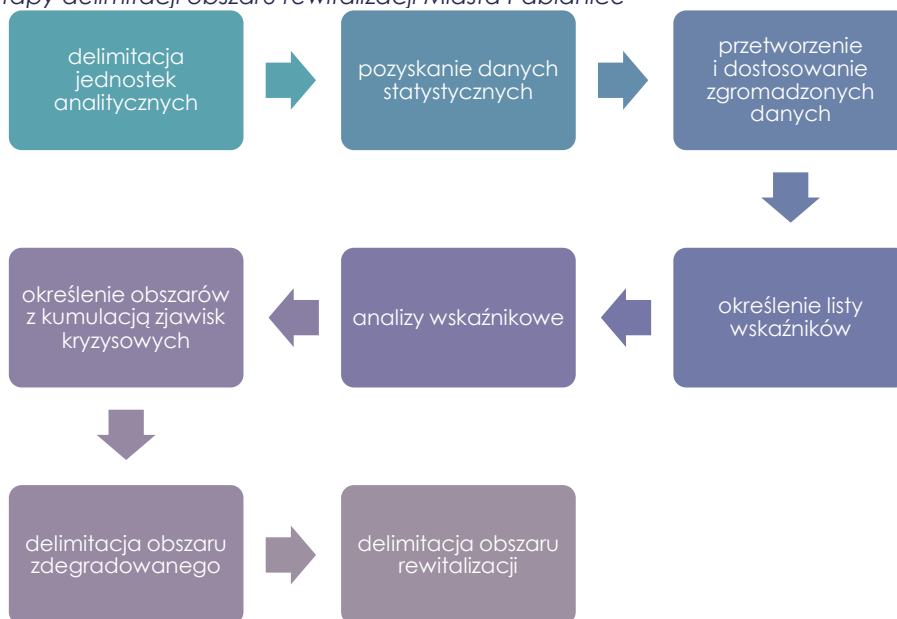
Proces delimitacji obszaru rewitalizacji wymaga wskazania i określenia uprzednio obszarów gminy z kumulacją zjawisk kryzysowych oraz obszaru zdegradowanego.

Obszar z kumulacją zjawisk kryzysowych to część gminy znajdująca się w stanie kryzysowym ze względu na szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych, wskazanych w ustawie o rewitalizacji, w tym przede wszystkim: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w *ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Tereny w granicach obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym, na których występują ponadto negatywne zjawiska (jedno lub kilka) ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany**.

Przyjęta w niniejszym raporcie procedura delimitacji składa się z kilku następujących po sobie etapów, zgodnie z poniższym schematem.

Rysunek 1. Etapy delimitacji obszaru rewitalizacji Miasta Pabianice

2 DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Jednostki analityczne są to obszary dające się wyodrębnić jako pewne spójne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Stanowią one obszary miasta, dla których możliwe jest pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz w określonych ustawowo sferach zagadnień. Podział miasta na jednostki analityczne opierał się na następujących założeniach:

- uwzględnieniu struktury funkcjonalno-przestrzennej i procesów urbanizacyjnych,
- uwzględnieniu uwarunkowań demograficznych,
- uwzględnieniu granic ewidencyjnych.

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I PROCESY URBANIZACYJNE

Miasto Pabianice w granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 32,99 km². Dominującą formę użytkowania gruntów w mieście stanowią użytki rolne, które obejmują niespełna 49% powierzchni miasta, natomiast tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym komunikacji stanowią ponad 40% powierzchni miasta. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta można wyróżnić kilka charakterystycznych stref kształtujących jego specyfikę. Centralną część miasta stanowi strefa śródmiejska o charakterze mieszkalno-usługowym, ukształtowana na kierunku równoleżnikowym wzdłuż ul. Zamkowej i części ul. Warszawskiej. Otaczają ją głównie strefy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z wykształconymi lokalnymi centrami usług. W środkowo-zachodniej i środkowo-wschodniej części miasta wykształciły się strefy o dominujących funkcjach przemysłowo-usługowych i zaplecza technicznego gospodarki komunalnej miasta. Strefy miasta ze znacznym udziałem terenów otwartych (rolnych, leśnych), stanowiące jednocześnie elementy systemu przyrodniczego miasta, znajdują się w jego północnej (tereny na zachód od ul. Rypułtowskiej), południowej (tereny na zachód od ul. Jutrzykowskiej i ośrodka MOSiR) i południowo-wschodniej (Las Miasta Pabianic i tereny na płn. od niego) części.

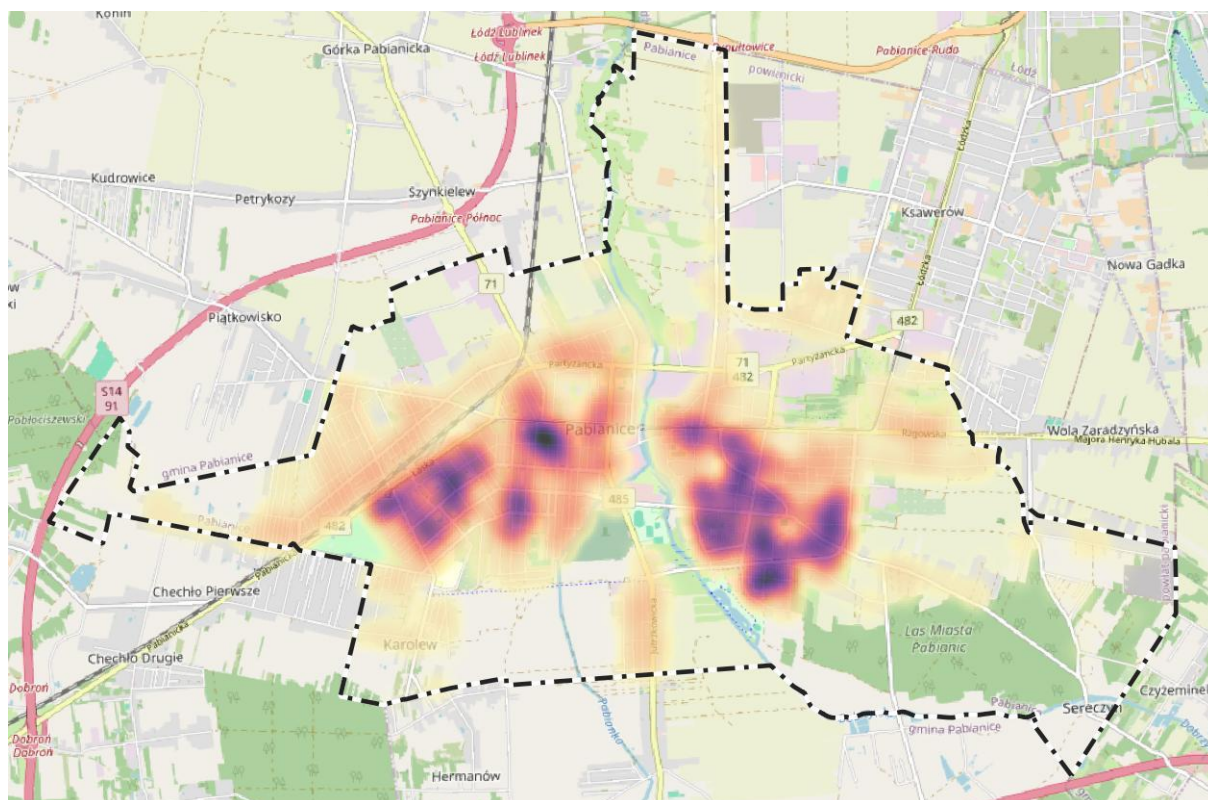
Wydzielane jednostki analityczne powinny uwzględniać morfologię miasta i jego terenów zurbanizowanych w taki sposób, aby unikać podziału wykształconych struktur zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej. Z podziału należy wyłączyć obszary miasta, w których dominują tereny rolne i leśne, tj. tereny niezabudowane i niezamieszkałe. Na mapach obrazujących wyniki analiz, tereny te zostały oznaczone szarym szrafem (zakreskowane).

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Na koniec 2023 r. miasto zamieszkiwało 56 327 osób. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, wyznaczony obszar rewitalizacji nie może obejmować terenu zamieszkanego przez więcej niż 30% mieszkańców miasta, co stanowi 16 828 osób. Jak przedstawiono na ryc. 1, największe zagęszczenie ludności występuje w centralnych częściach miasta, których cechą charakterystyczną jest zabudowa wielorodzinna (głównie blokowiska).

Podział miasta na jednostki analityczne powinien uwzględniać uwarunkowania demograficzne w taki sposób, aby liczba ludności w poszczególnych jednostkach wynosiła maksymalnie ok. 4 tys. mieszkańców, umożliwiając elastyczne podejście (zgodne z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji) do wyboru obszarów kwalifikujących się do objęcia ich granicami obszaru rewitalizacji, przy jednoczesnym zachowaniu integralności struktur osiedli mieszkaniowych, co jednocześnie pozwoli na uzyskanie większej „ziarnistości” i porównywalności obszaru analitycznego miasta.

Rycina 1. Gęstość zaludnienia

GRANICE EWIDENCYJNE

Granice ewidencyjne działek mogą być podstawą do określenia podatków i opłat związanych z nieruchomością. W niektórych przypadkach, gmina może ustalić wyższą stawkę podatku od nieruchomości dla gruntów niezabudowanych, które są objęte obszarem rewitalizacji i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego.

Przepisy ustawy o rewitalizacji umożliwiają zastosowanie specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji, np. Specjalną Strefę Rewitalizacji, które muszą być przypisane ściśle do określonych działek ewidencyjnych. To wskazuje, że podział miasta na jednostki analityczne powinien uwzględniać granice ewidencyjne nieruchomości i unikać sytuacji, w których granice jednostek analitycznych dzielą działki ewidencyjne, co mogłoby w konsekwencji rodzić problemy interpretacyjne i realizacyjne.

Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest aktem prawa miejscowego i granice tych obszarów winny być wyznaczone precyzyjnie i w oparciu o granice ewidencyjne działek.

DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Mając na względzie omówione powyżej założenia i wynikające z nich rekomendacje, obszar miasta został podzielony na 33 jednostki analityczne. Przy podziale obszaru miasta na jednostki analityczne, punktem wyjścia były obręby i działki ewidencyjne. Następnie – przy uwzględnieniu danych demograficznych – obręby dzielono na mniejsze lub łączono w większe jednostki przestrzenne. W dalszej kolejności przeprowadzono korekty granic otrzymanych jednostek uwzględniając

morfologię miasta, stan zagospodarowania, politykę przestrzenną, a także planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W efekcie obszar miejski został podzielony na 33 jednostki analityczne (ryc. 2, tab. 1). Z obszaru analiz wyłączone nieurbanizowane części miasta, w których dominują tereny rolne i leśne, oznaczone na poniższej rycinie szarym szrafem (zakreskowane).

Rycina 2. Podział obszaru miasta na jednostki analityczne

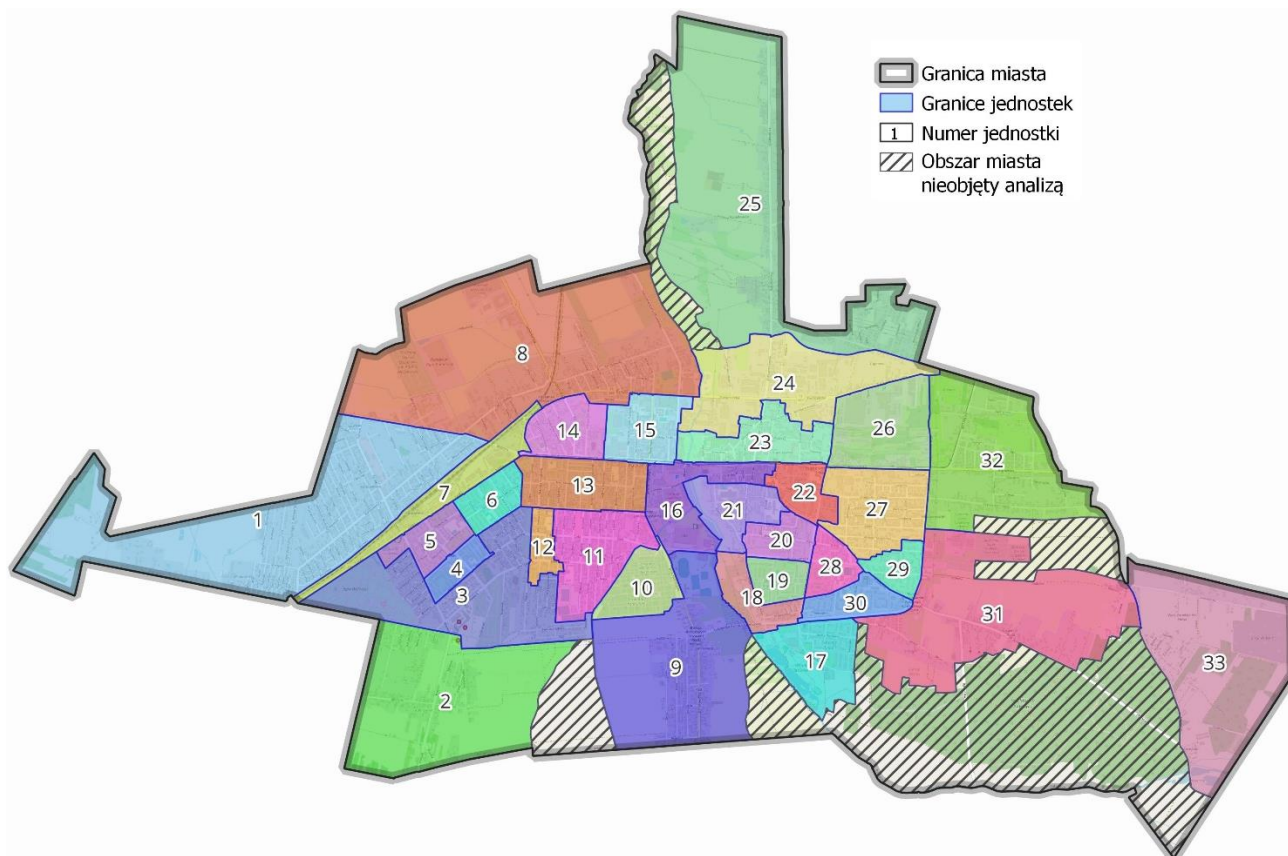

Tabela 1. Jednostki analityczne - zestawienie

Oznaczenie jednostki	Powierzchnia [km ²]	Udział w powierzchni obszaru miasta objętego analizą [%]	Udział w powierzchni ogólnej miasta [%]	Liczba ludności (stan na 31.12.2023 r.)	Udział w ogólnej liczbie ludności miasta [%]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
1	1,80	9,97	8,34	3459	6,14	1257
2	1,33	6,52	5,45	556	0,99	309
3	0,15	4,80	4,02	2067	3,67	1560
4	0,25	0,53	0,44	1908	3,39	13145
5	0,21	0,92	0,77	3980	7,07	15614
6	0,42	0,78	0,65	2572	4,57	11975
7	3,14	1,52	1,27	48	0,09	115
8	1,68	11,39	9,53	1781	3,16	567
9	0,32	6,09	5,09	967	1,72	576
10	0,59	1,16	0,97	37	0,07	116
11	0,13	2,12	1,77	1863	3,31	3182
12	0,49	0,49	0,41	2227	3,95	16532
13	0,33	1,78	1,49	4880	8,66	9959
14	0,37	1,21	1,01	1196	2,12	3585
15	0,45	1,35	1,13	1184	2,10	3176
16	0,51	1,63	1,36	1161	2,06	2580
17	0,25	1,84	1,54	2644	4,69	5207
18	0,18	0,89	0,74	251	0,45	1021
19	0,21	0,67	0,56	3077	5,46	16637
20	0,34	0,76	0,64	2533	4,50	12008
21	0,23	1,24	1,03	697	1,24	2045
22	0,47	0,82	0,69	2574	4,57	11315
23	1,07	1,69	1,41	1322	2,35	2842
24	3,03	3,88	3,25	214	0,38	200
25	0,62	10,99	9,19	756	1,34	249
26	0,59	2,25	1,88	74	0,13	119
27	0,19	2,15	1,80	1784	3,17	3007
28	1,80	0,69	0,58	2529	4,49	13229
29	1,33	0,63	0,53	2709	4,81	15632
30	0,15	0,88	0,74	3027	5,37	12416
31	0,25	7,04	5,89	706	1,25	363
32	0,21	4,98	4,16	1352	2,40	984
33	0,42	6,32	5,28	192	0,34	110
Razem	27,59			56 327		

3 DANE ANALITYCZNE I WSKAŹNIKI DELIMITACYJNE

Na potrzeby wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zgromadzony został zestaw danych analitycznych (tab. 2) i na tej podstawie przygotowano ostateczną listę wskaźników badawczych (tab. 3), które opracowano w oparciu o przepisy art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Stosownie do przepisów ustawy, w procesie delimitacji należy przeanalizować zjawiska w sferach:

- społecznej, w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, poziom edukacji lub kapitału społecznego, poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,
- gospodarczej, w szczególności: stopień przedsiębiorczości, kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowej, w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnej, w szczególności: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej stan techniczny, dostęp do podstawowych usług lub ich jakość, rozwiązania urbanistyczne w kontekście funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, poziom obsługi komunikacyjnej, dostępność lub jakość terenów publicznych,
- technicznej, w szczególności: stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, rozwiązania techniczne umożliwiające efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Dane zostały zebrane i przeanalizowane w sposób pozwalający na spełnienie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, który mówi, że organ wykonawczy gminy, przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji prowadzi „analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. Ze względu na ochronę danych osobowych, dane zostały przekazane w formie zanonimizowanej. Część pozyskanych danych była przekazywana przez instytucje i komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w formie niewymagającej obróbki, a część ze względu na formę źródłowych baz danych wymagała obróbki i dostosowania do formy umożliwiającej ich wykorzystanie w analizach. Takiego dostosowania wymagały dane w zakresie:

- podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) – dane pozyskane z hurtowni danych CEIDG wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG – dane pozyskane z hurtowni danych CEIDG wymagały integracji z bazą danych adresowych,
- dostępności przedszkoli, szkół podstawowych i placówek podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) – dane opracowano przy wykorzystaniu wtyczki programu QGIS Location Lab i wykorzystaniu interfejsu programowania aplikacji (API) firmy HERE,
- powierzchnia jednostki z przekroczeniem dopuszczalnej normy stężenia BaP – dane wymagały odpowiedniej agregacji do podziału na jednostki,
- liczba organizacji pozarządowych – dane pozyskane ze strony Starostwa Powiatowego wymagały integracji z bazą danych adresowych,

Tabela 2. Zestawienie danych analitycznych

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
1.	Liczba mieszkańców ogółem wg stanu na 31.12.2016 r.	Ewidencja ludności, Urząd Miejski (UM) w Pabianicach
2.	Liczba mieszkańców ogółem wg stanu na 31.12.2023 r.	Ewidencja ludności, UM w Pabianicach

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
3.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem wg stanu na 31.12.2023 r.	Miejskie Centrum Pomocy Społecznej (MCPS)
4.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
5.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
6.	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
7.	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
8.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
9.	Liczba procedur niebieskich kart wg stanu na 31.12.2023 r.	MCPS
10.	Liczba mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u. wg stanu na 31.12.2023 r.	UM w Pabianicach
11.	Liczba mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub wc wg stanu na 31.12.2023 r.	UM w Pabianicach
12.	Liczba mieszkań komunalnych wg stanu na 31.12.2023 r.	UM w Pabianicach
13.	Liczba mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy wg stanu na 31.12.2023 r.	UM w Pabianicach
14.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na 31.12.2023 r.	PUP w Pabianicach
15.	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej wg stanu na 31.12.2023 r.	PUP w Pabianicach
16.	Liczba interwencji Straży Miejskiej ogółem bez zdarzeń drogowych w 2023 r.	Straż Miejska
17.	Liczba interwencji policji ogółem bez zdarzeń drogowych w 2023 r.	Policja
18.	Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy w 2023 r.	UM w Pabianicach
19.	Liczba organizacji pozarządowych wg stanu na 31.12.2023 r.	Starostwo Powiatowe w Pabianicach
20.	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca prowadzenia działalności wg stanu na 31.12.2023 r.	Hurtownia Danych CEIDG
21.	Liczba podmiotów gospodarczych wykreślonych w latach 2016-2023	Hurtownia Danych CEIDG
22.	Liczba podmiotów, które zawieszały działalność w latach 2016-2023	Hurtownia Danych CEIDG
23.	Ilość wyrobów zawierających azbest [kg]	UM w Pabianicach
24.	Powierzchnia jednostki [km ²]	Państwowy Rejestr Granic
25.	Lokalizacja przedszkoli publicznych (adres)	UM w Pabianicach
26.	Lokalizacja szkół podstawowych publicznych (adres)	UM w Pabianicach
27.	Lokalizacja POZ (adres)	UM w Pabianicach
28.	Liczba budynków mieszkalnych [szt.]	Baza Danych Obiektów Topograficznych / Ewidencja Gruntów i Budynków.
29.	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych lub częściowo niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	UM w Pabianicach
30.	Powierzchnia jednostki z przekroczeniem	Główny Inspektorat Ochrony

Lp.	Zakres danych	Źródło danych
	dopuszczalnego stężenia benzo[a]pirenu (BaP)	Środowiska
31.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
32.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
33.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka obcego	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna

W oparciu o zgromadzone dane i omówione powyżej wnioski i wytyczne została opracowana lista wskaźników ilustrujących wartości występowania zjawisk kryzysowych, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Lista wskaźników

Lp.	Wskaźnik	Destymulanta
Sfera społeczna		
1.	Zmiana liczby ludności w latach 2016-2023	nie
2.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem / 1 000 mieszkańców	tak
3.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / 1 000 mieszkańców	tak
4.	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy / 1 000 mieszkańców	tak
5.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych / 1 000 mieszkańców	tak
6.	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej / 1 000 mieszkańców	tak
7.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności / 1000 mieszkańców	tak
8.	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności / 1 000 mieszkańców	tak
9.	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / 1 000 mieszkańców	tak
10.	Dzieci w pieczy zastępczej / 1 000 mieszkańców	tak
11.	Liczba procedur tzw. niebieskich kart / 1000 mieszkańców	Tak
12.	Liczba interwencji Straży Miejskiej bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców (ogółem)	tak
13.	Liczba interwencji policji bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców (ogółem)	tak
14.	Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy / 1 000 mieszkańców	nie
15.	Liczba organizacji pozarządowych / 1 000 mieszkańców	nie
16.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego	nie
17.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki	nie
18.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka obcego	nie
Sfera gospodarcza		
19.	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności / 1000 mieszkańców	nie
20.	Odsetek podmiotów gospodarczych, które zawieszały działalność w latach 2016-2023	tak

Lp.	Wskaźnik	Destymulanta
21.	Odsetek podmiotów gospodarczych wykreślonych w latach 2016-2023	tak
Sfera środowiskowa		
22.	Ilość odpadów niebezpiecznych zawierających azbest / 1 000 mieszkańców	tak
23.	Powierzchnia jednostki z zasięgiem strefy przekroczenia dopuszczalnego poziomu BaP / 1000 mieszkańców	tak
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
24.	Dostępność przedszkoli - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola [%]	tak
25.	Dostępność szkół podstawowych - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do szkoły podstawowej [%]	tak
26.	Dostępność POZ - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do POZ [%]	tak
Sfera techniczna		
27.	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych bez c.o. i c.w.u. / 1 000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	tak
28.	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych bez łazienki i/lub wc / 1 000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	tak
29.	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1 000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	tak

4 ANALIZY WSKAŹNIKOWE

Do oceny rozkładu empirycznego badanego zjawiska wykorzystano szereg różnych charakterystyk liczbowych, które mają charakter liczb bezwzględnych lub liczb względnych. Mierniki o wartościach bezwzględnych stosowano w celu ilościowego wyrażenia wskaźników statystycznych, która bezpośrednio charakteryzuje wielkość zjawisk. Natomiast mierniki o wartościach względnych stosowano w celu charakteryzacji stopnia rozpowszechnienia lub rozwoju danego zjawiska.

Analizy wskaźnikowe zmierzające do wyznaczenia obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji przeprowadzono z wykorzystaniem wskaźników syntetycznych (złożonych) dla poszczególnych zjawisk i sfer, które umożliwiają łączne przedstawienie skali problemów w odniesieniu do średnich wartości dla całej gminy. Wskaźnik syntetyczny dla danej dziedziny sfery społecznej lub sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej liczono jako sumę ważoną (wzór 1) analizowanych zjawisk, składających się na sytuację w poszczególnych dziedzinach i sferach.

$$WS_{ij} = \sum_{i=1}^n z_{ij} \times W_{ij}$$

(wzór 1)

gdzie:

WS_{ij} - wartość wskaźnika syntetycznego j dla jednostki i

W_{ij} - wartość zestandaryzowana wskaźnika j dla jednostki i

z_{ij} - współczynnik wagi wskaźnika j dla jednostki i

n - liczba wskaźników

Suma ważona to suma wartości wskaźników cząstkowych, która przedstawia skalę natężenia zjawisk w ramach poszczególnych dziedzin lub sfer. Wartość współczynnika wagi analizowanych zjawisk określano uwzględniając istotność zjawiska badanej dziedziny lub sfery przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań oraz liczebność wskaźników cząstkowych w ramach dziedziny sfery społecznej i sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, tak aby wartość wag w ich ramach sumowała się do jedności.

W celu właściwego porównywania i sumowania wartości wskaźników poszczególnych zjawisk, obliczone ich wartości zestandaryzowano według wzoru 2. Wartość standaryzowana wskaźnika wynosząca „0” oznacza średnią dla gminy. W sytuacji, gdy w przypadku danego zjawiska mamy do czynienia z destymulantą (czyli najprościej ujmując w sytuacji, kiedy wyższa wartość wskaźnika oznacza gorszą sytuację) wykonywane było mnożenie wartości wskaźnika przez „-1”, co oznacza, że standaryzowane zjawiska są negatywne.

$$W_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}; \quad W_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} \times (-1)$$

(wzór 2)

gdzie:

W_{ij} - wartość zestandaryzowana wskaźnika j dla jednostki i

x_{ij} - wartość wskaźnika j dla jednostki i

\bar{x}_j - średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j - odchylenie standardowe wskaźnika j

-1 - współczynnik korygujący w przypadku destymulandy

Rozkład przestrzenny analizowanych zjawisk przedstawiono na rycinach przy wykorzystaniu metody Jenksa. Jest to metoda optymalizacyjna doboru przedziałów klasowych stosowanych w celu uzyskania jak największej jednolitości wewnętrznej klas przy jednoczesnym zwiększeniu zróżnicowania pomiędzy nimi.

5 OBSZARY MIASTA Z KUMULACJĄ ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Stosownie do przepisów ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym, to taki, w którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a w szczególności:

- bezrobocia,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Wartości względne poszczególnych wskaźników dla wyznaczonych jednostek przedstawia tabela 4. Wskaźniki te wyrażane są w różnych jednostkach, dlatego też w kolejnym etapie dokonano standaryzacji wskaźników z wykorzystaniem wzoru 2 (rozdz. 4), co pozwoliło na ujednoczenie porównywalności cech. Następnie dokonano sumowania cech w ramach poszczególnych dziedzin z wykorzystaniem wzoru 1 (rozdz. 4). Zestandaryzowane wartości wskaźników i ich sumy ważone oraz ich rozkład przestrzenny omówione zostały w dalszej części raportu.

Tabela 4. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfery społecznej

Oznaczenie jednostki	Zmiana liczby ludności w latach 2016-2023	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem / 1 000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / 1 000 mieszkańców	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy / 1 000 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych / 1 000 mieszkańców	Liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej / 1 000 mieszkańców	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności / 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności / 1 000 mieszkańców	Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / 1 000 mieszkańców	Dzieci w pieczy zastępczej / 1 000 mieszkańców	Liczba procedur niebieskich kart / 1000 mieszkańców	Liczba interwencji Straży Miejskiej bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców (ogółem)	Liczba interwencji policji bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców (ogółem)	Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy / 1 000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych mieszkańców
1	1,65	16,77	9,54	0,00	20,53	11,27	4,91	4,63	4,63	0,87	0,29	32,96	41,63	74,59	0,29
2	16,19	0,00	0,00	0,00	19,78	17,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,76	50,36	97,12	0,00
3	-9,58	72,09	7,74	4,84	22,74	10,16	49,35	39,19	0,00	1,94	2,90	48,86	100,15	149,01	2,90
4	-17,35	7,34	4,19	3,14	24,63	14,15	0,52	2,10	0,00	0,52	1,57	26,73	66,04	92,77	1,57
5	-12,64	34,42	7,79	9,30	23,62	11,31	18,09	15,08	5,78	0,50	1,51	35,18	89,45	124,62	1,51
6	-15,20	21,00	13,61	10,11	24,11	10,89	1,56	3,11	2,72	3,50	1,17	29,55	114,31	143,86	1,17
7	-31,25	104,17	104,17	125,00	125,00	20,83	41,67	41,67	20,83	0,00	0,00	1333,33	5062,50	6395,83	0,00
8	-10,78	12,91	2,25	14,04	27,51	13,48	3,93	2,25	3,37	6,74	3,37	47,73	96,57	144,30	3,37
9	1,24	18,61	5,17	0,00	23,78	9,31	3,10	3,10	2,07	2,07	1,03	53,77	63,08	116,86	1,03
10	-29,73	81,08	27,03	0,00	54,05	54,05	27,03	27,03	0,00	0,00	0,00	432,43	216,22	648,65	0,00
11	-20,83	39,72	14,49	47,24	52,60	25,76	10,74	8,05	8,05	1,07	4,29	76,76	167,47	244,23	4,29
12	-13,43	9,88	1,80	4,94	20,21	9,88	2,69	1,35	1,35	1,35	0,90	34,13	109,12	143,24	0,90
13	-12,19	27,25	13,52	33,20	41,39	21,93	10,25	7,17	3,69	4,92	1,43	96,93	163,73	260,66	1,43
14	-10,87	7,53	3,34	45,15	45,99	22,58	2,51	1,67	1,67	3,34	1,67	71,91	146,32	218,23	1,67
15	-21,28	21,96	6,76	43,92	51,52	27,03	8,45	3,38	7,60	8,45	5,07	92,06	387,67	479,73	5,07
16	-29,11	119,72	75,80	55,12	51,68	31,01	24,98	25,84	16,37	4,31	4,31	58,57	364,34	422,91	4,31
17	-12,22	12,48	2,27	0,00	19,29	9,83	3,40	1,13	1,13	0,00	1,13	41,60	104,01	145,61	1,13
18	-11,16	11,95	7,97	0,00	3,98	3,98	7,97	3,98	0,00	7,97	0,00	59,76	187,25	247,01	0,00
19	-14,85	16,57	3,57	0,65	13,65	5,85	2,60	0,97	2,60	0,00	1,95	24,37	72,80	97,17	1,95

20	-13,90	16,19	5,13	0,00	19,34	9,87	4,74	3,95	3,16	0,79	1,18	30,40	61,98	92,38	1,18
21	-17,07	81,78	15,78	21,52	37,30	17,22	11,48	10,04	14,35	0,00	2,87	70,30	123,39	193,69	2,87
22	-11,23	17,09	3,89	1,17	13,99	6,99	3,11	1,55	3,11	0,39	1,55	36,13	49,34	85,47	1,55
23	-19,59	102,12	33,28	34,04	49,17	23,45	20,42	21,18	13,62	4,54	7,56	90,77	139,94	230,71	7,56
24	-13,55	0,00	0,00	0,00	28,04	4,67	0,00	0,00	0,00	18,69	0,00	112,15	976,64	1088,79	0,00
25	1,59	0,00	0,00	0,00	14,55	7,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38,36	46,30	84,66	0,00
26	-17,57	40,54	0,00	0,00	27,03	0,00	27,03	13,51	0,00	13,51	0,00	162,16	662,16	824,32	0,00
27	-7,62	12,33	3,92	1,12	17,38	7,85	3,92	2,80	1,12	1,68	1,12	37,56	57,17	94,73	1,12
28	-14,99	19,77	5,54	0,00	11,86	8,30	3,16	1,98	1,98	0,79	0,79	22,93	70,78	93,71	0,79
29	-11,48	4,06	0,74	0,00	16,24	7,75	2,58	0,00	0,74	1,11	0,37	16,98	52,05	69,03	0,37
30	-13,78	10,57	1,32	0,00	12,88	6,61	2,31	2,31	1,32	2,64	0,99	22,79	20,48	43,28	0,99
31	11,61	9,92	2,83	0,00	15,58	7,08	2,83	1,42	2,83	0,00	0,00	53,82	110,48	164,31	0,00
32	-1,78	34,02	12,57	8,88	20,71	11,83	7,40	8,14	5,18	3,70	2,96	35,50	77,66	113,17	2,96
33	10,42	52,08	46,88	0,00	10,42	5,21	20,83	20,83	0,00	26,04	0,00	78,13	109,38	187,50	0,00

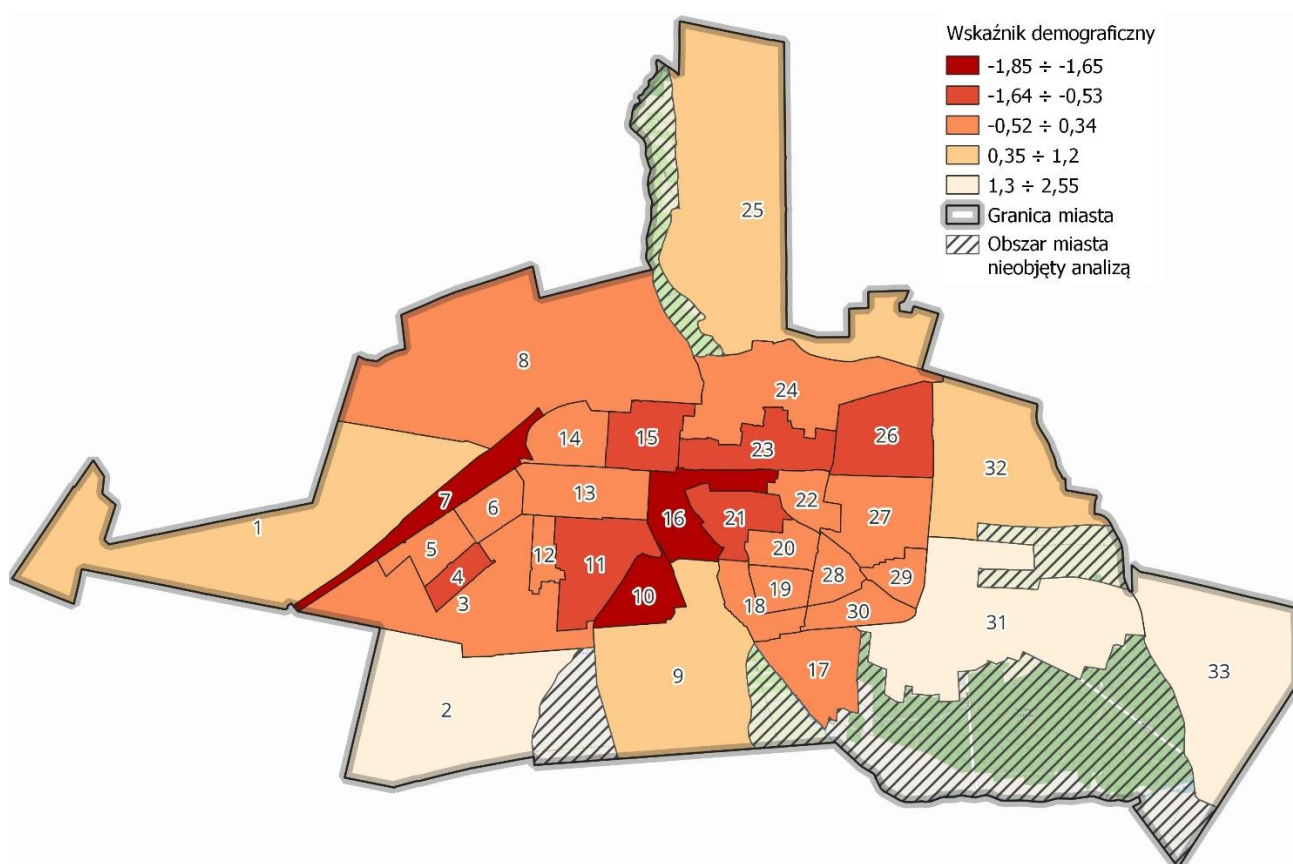
ZMIANY DEMOGRAFICZNE

Zmiany demograficzne zachodzące w mieście przeanalizowano na podstawie wskaźnika zmiany liczby ludności w latach 2016-2023 (określającego zmiany liczby ludności w stosunku do roku 2016, tj. roku, który był analizowany jako ostatni przy opracowywaniu byłego programu rewitalizacji).

Na rycinie 3. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika demograficznego dla jednostek analitycznych.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika demograficznego (tab. 6), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 20 jednostkach: 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 29 i 30. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 7 (-1,85), 10 (-1,71) i 16 (-1,65). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość wskaźnika kształtowała się w granicach od -0,93 (jednostka nr 15) do -0,02 (jednostka nr 29).

Rycina 3. Zestandaryzowany wskaźnik demograficzny

UBÓSTWO

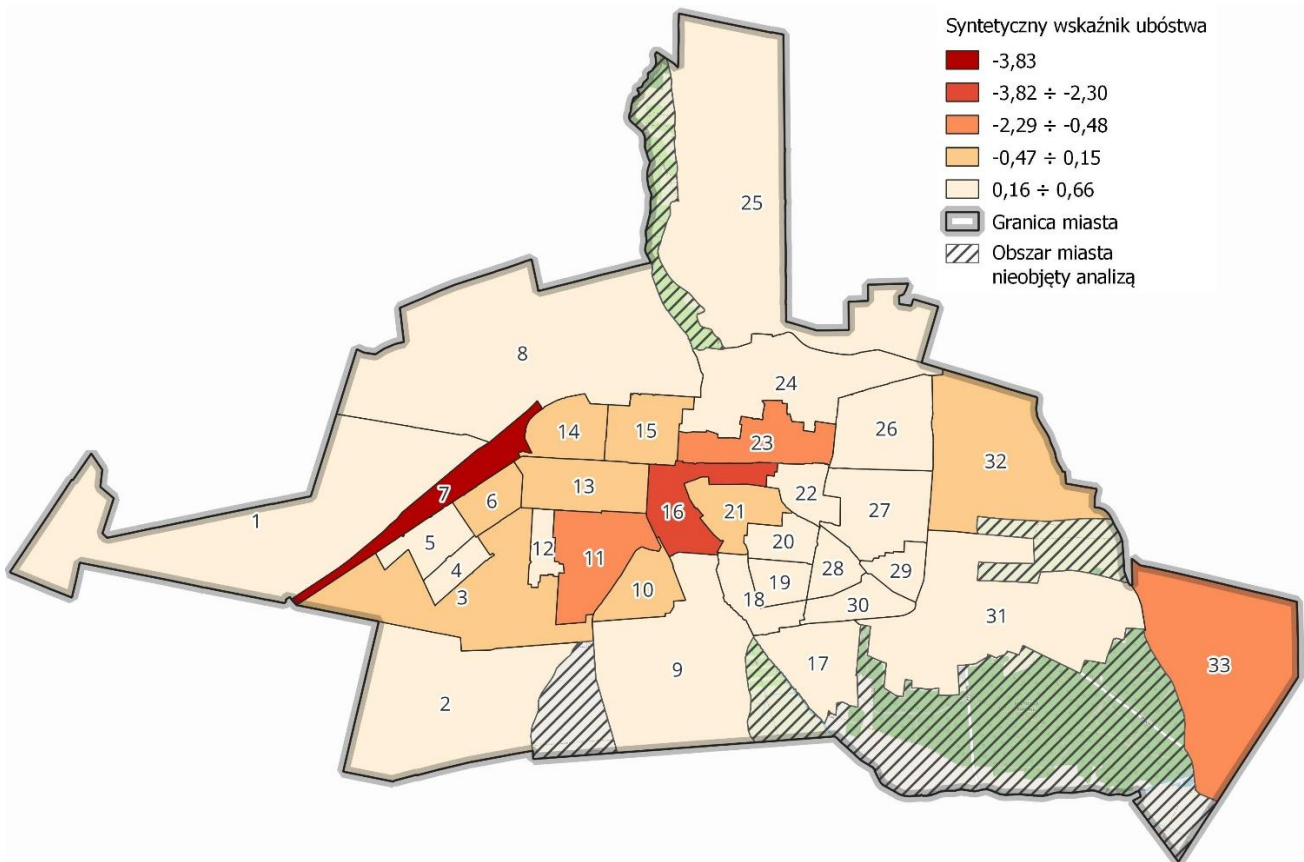
Zjawisko ubóstwa analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych:

- liczby osób korzystających z pomocy społecznej ogółem / 1 000 mieszkańców;
- liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / 1000 mieszkańców;
- liczby mieszkań komunalnych i socjalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy / 1 000 mieszkańców.

Na rycinie 4. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika ubóstwa dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. Ze względu na to, że wskaźniki dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i mieszkań komunalnych i socjalnych z zaległościami czynszowymi wynikają z sytuacji materialnej mieszkańców przyznano im w analizach równe wagi, wynoszące po 0,4. Natomiast powody korzystania z pomocy społecznej ogółem obejmują szerszy zakres niż tylko powody materialne, dlatego wskaźnikowi uwzględniającemu liczbę osób korzystających z pomocy społecznej ogółem przyznano wagę 0,2.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika ubóstwa (tab. 6), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 11 jednostkach: 3, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 7 (-3,83). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-2,32 \div -0,006$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek: 16 (-2,32), 23 (-1,11).

Rycina 4. Syntetyczny wskaźnik ubóstwa

BEZROBOCIE

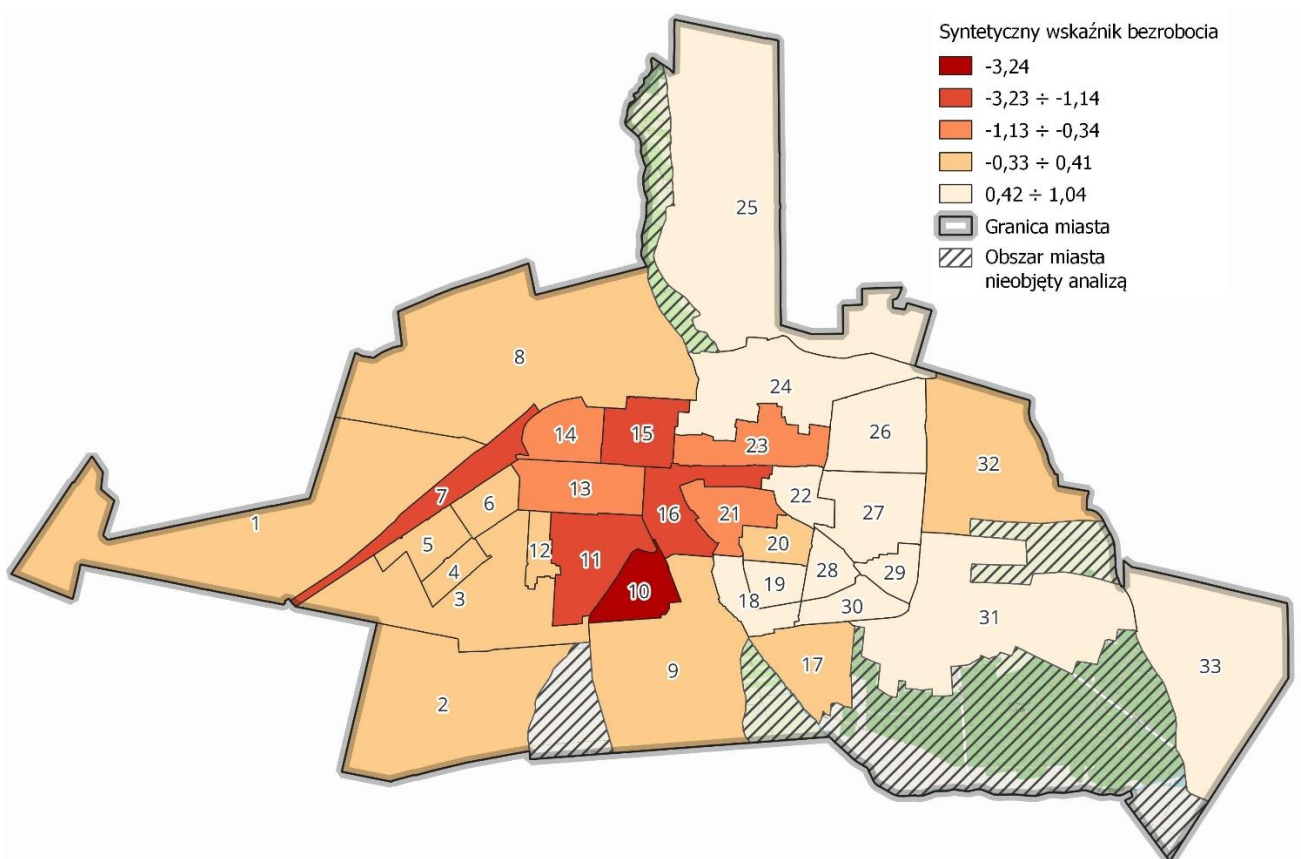
Zjawisko bezrobocia analizowano na podstawie dwóch wskaźników:

- liczby zarejestrowanych bezrobotnych / 1000 mieszkańców;
- liczby długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej / 1000 mieszkańców.

Na rycinie 5. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika bezrobocia dla jednostek analitycznych obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że bezrobocie długotrwałe jest bardziej niekorzystnym zjawiskiem niż bezrobocie ogólne, stąd przy sumowaniu wskaźników częściowych bezrobocia wskaźnikowi charakteryzującemu bezrobocie długotrwałe przyznano wagę 0,75, zaś wskaźnikowi charakteryzującemu bezrobocie ogółem – wagę 0,25.

Ujemne wartości wskaźnika bezrobocia (tab. 6), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 10 jednostkach: 2, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21 i 23. Przy czym najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 10 (-3,24). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach -1,62 (7) ÷ -0,34 (21). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w jednostkach: 9 (-1,08) i 5 (-0,96).

Rycina 5. Syntetyczny wskaźnik bezrobocia

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

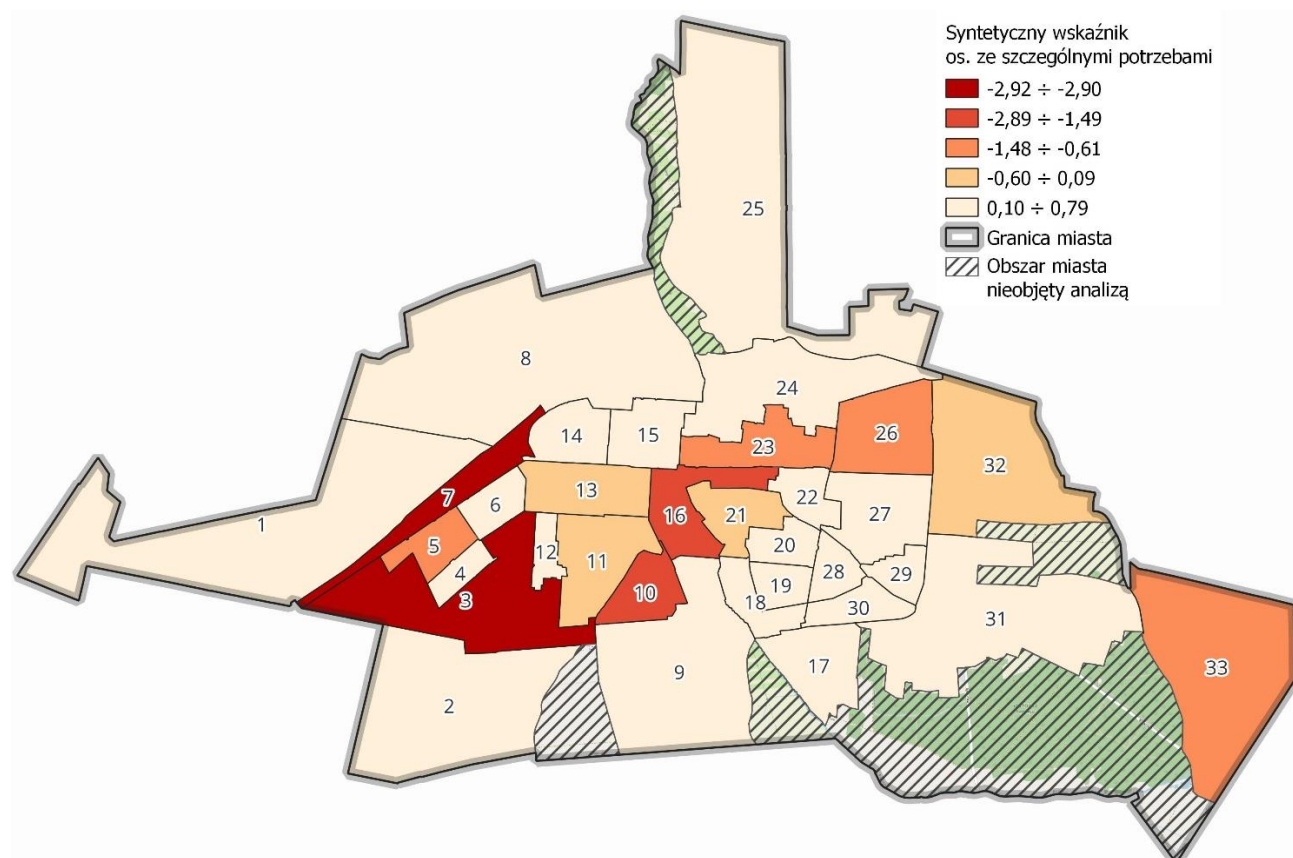
W analizie zjawiska wykorzystano dwa wskaźniki cząstkowe, tj.:

- liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności / 1000 mieszkańców;
- liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności / 1000 mieszkańców.

Wskaźniki te uznano za najpełniej określające w skali miasta cechę, o której mowa w ustawie o rewitalizacji, tj. wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Na rycinie 6. przedstawiono przestrzenny rozkład ogólnego wskaźnika wykluczenia społecznego ze względu na niepełnosprawność, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności jest bardziej istotnym zjawiskiem i tym samym przy sumowaniu wskaźników cząstkowych, przyznano mu wagę 0,75, zaś liczba mieszkańców z orzeczeniem o niepełnosprawności otrzymała wagę 0,25.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika (tab. 6), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 9 jednostkach: 3, 5, 7, 10, 16, 21, 23, 26 i 33. Przy czym najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 7 (-2,92) i w 3 (-2,91). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach -1,62 (10) ÷ -0,14 (21).

Rycina 6. Syntetyczny wskaźnik liczby osób ze szczególnymi potrzebami

BEZRADNOŚĆ I ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

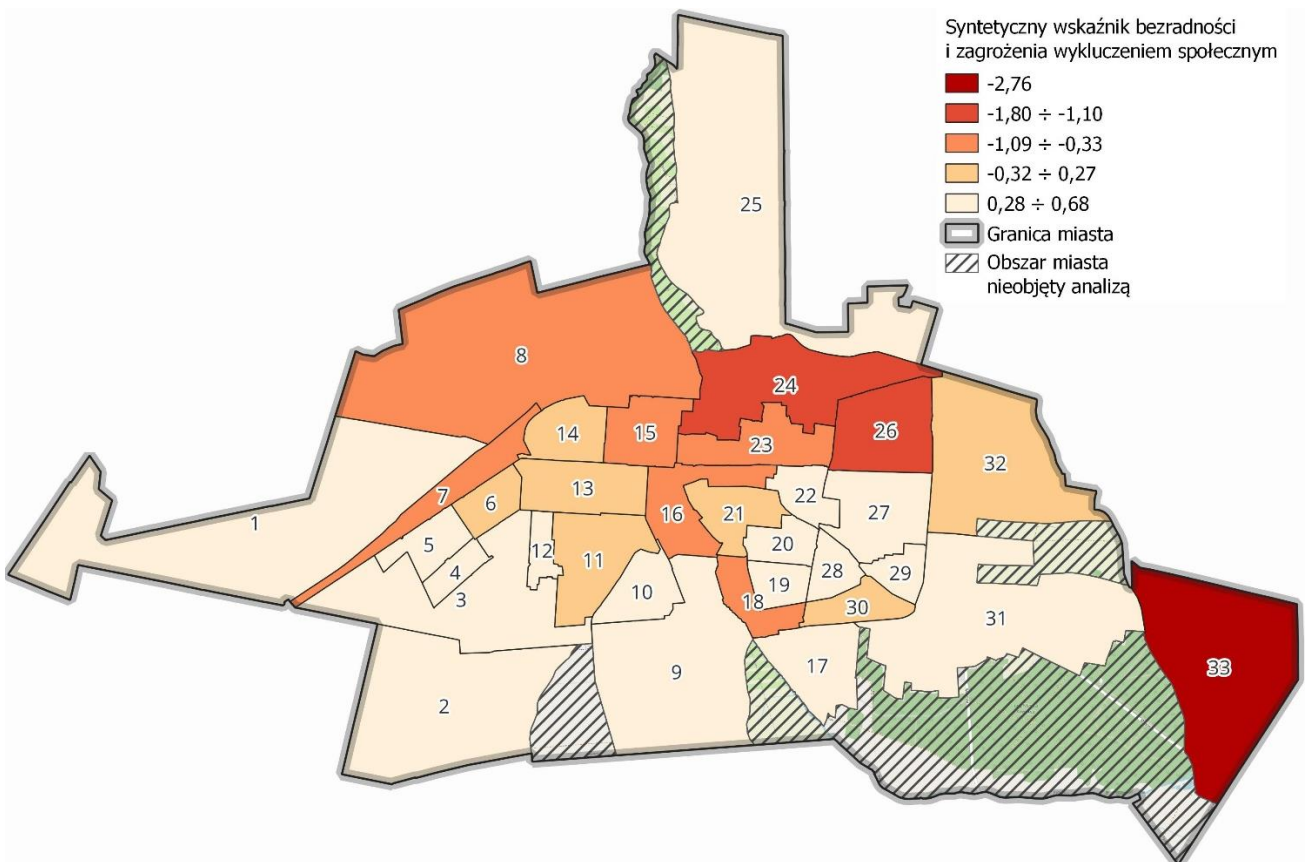
Analizę poziomu bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym przeprowadzono na podstawie dwóch wskaźników, tj.:

- liczby przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego / 1 000 mieszkańców;
- liczby dzieci w pieczy zastępczej / 1 000 mieszkańców.

Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w radzeniu sobie z zaburzeniami zachowania dzieci, pokonywaniu problemów szkolnych, czy rozwijaniu ich umiejętności lub zainteresowań, co ma kluczowe znaczenie dla budowania właściwych relacji społecznych, a tym samym dla jakości kapitału społecznego. Na rycinie 7. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym dla jednostek analitycznych. W analizie przyjęto, że wskaźnik odnoszący się do liczby dzieci w pieczy zastępczej jest istotniejszy w zakresie charakterystyki zjawiska zagrożenia wykluczeniem społecznym, dlatego przy sumowaniu wskaźników częściowych przyznano mu wagę 0,75, a wskaźnikowi określającemu liczbę przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 0,25.

Ujemne wartości wskaźnika bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym (tab. 6), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 12 jednostkach, tj.: 7, 8, 13, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 26, 32 i 33. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce 33 (-2,76). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach od -1,79 (24) ÷ -0,02 (21), przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek: 24 (-1,79) i 26 (-1,11).

Rycina 7. Syntetyczny wskaźnik bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym

POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI

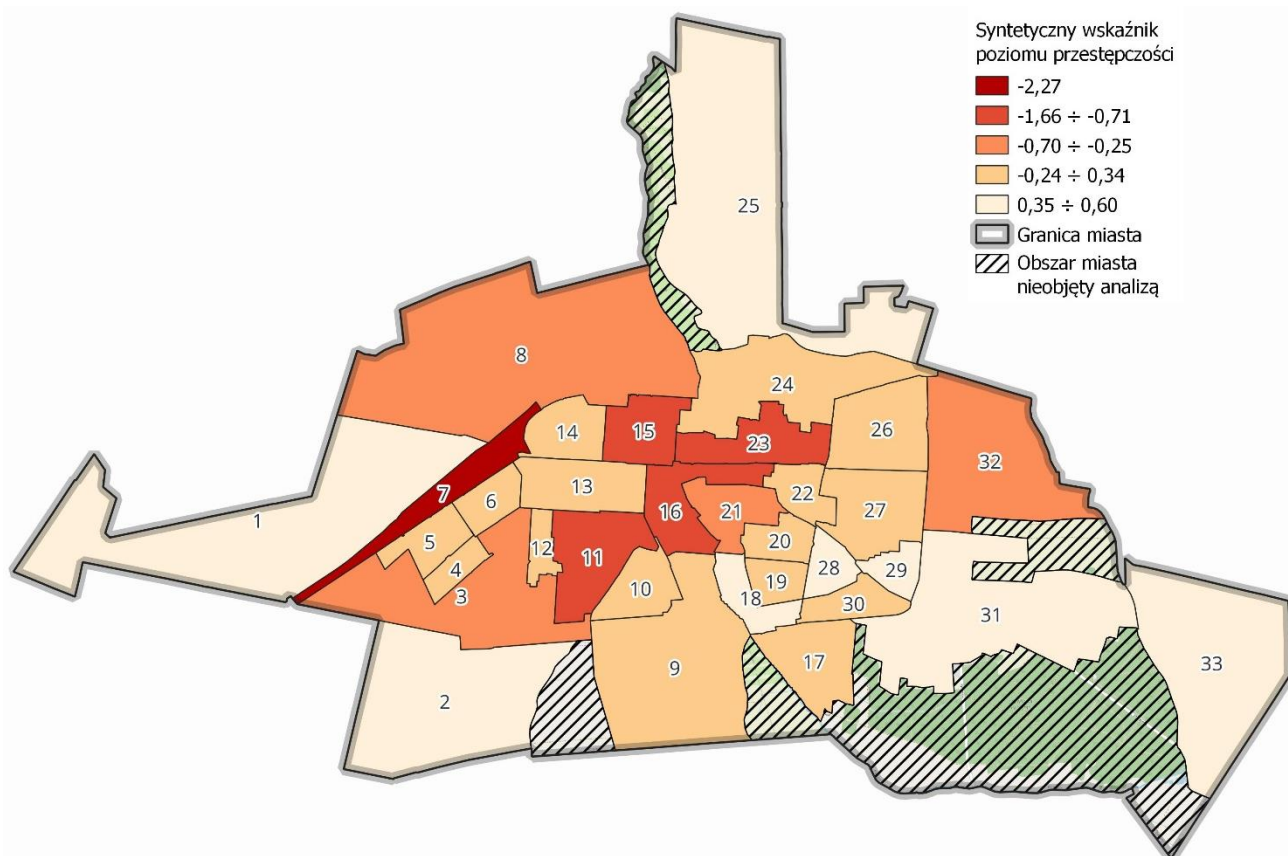
Zjawisko przestępczości analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych, tj.:

- liczby procedur niebieskich kart / 1000 mieszkańców;
- liczby interwencji policji bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców;
- liczby interwencji Straży Miejskiej bez zdarzeń drogowych / 1 000 mieszkańców.

Na rycinie 8. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika poziomu przestępczości dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że wskaźnik dotyczący procedur niebieskich kart ma większe znaczenie dla charakterystyki zjawiska przestępczości, dlatego przyznano mu wagę wynoszącą – 0,5. Pozostałe wskaźniki dotyczące interwencji Policji oraz Straży Miejskiej określono na 0,25.

Niekorzystne, ujemne wartości ogólnego wskaźnika przestępczości (tab. 6), czyli poniżej średniej dla gminy, odnotowano w 9 jednostkach, tj.: 3, 7, 8, 11, 15, 16, 21, 23 i 32. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce: 7 (-2,27). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach -1,66 (23) ÷ -0,26 (3) i (32), przy czym najniższe wartości odnotowano w jednostkach: 23 (-1,66) i 15 (-1,01).

Rycina 8. Syntetyczny wskaźnik poziomu przestępczości

KAPITAŁ SPOŁECZNY I UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM

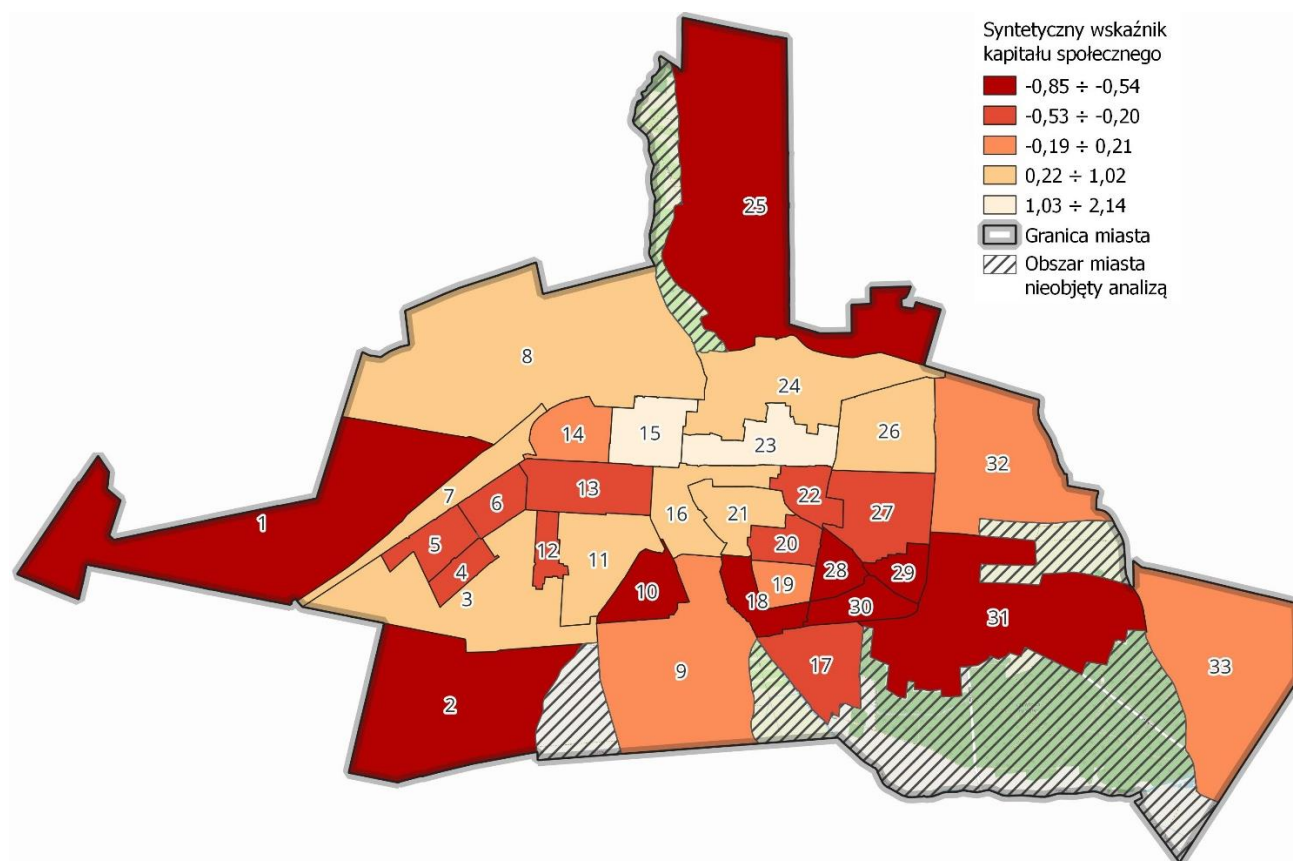
Poziom kapitału społecznego jako zjawiska bazującego na zaufaniu członków danej społeczności do siebie nawzajem, normach, wartościach, a także na zdolności do współpracy, analizowano na podstawie dwóch wskaźników:

- liczby stowarzyszeń, organizacji pozarządowych / 1 000 mieszkańców;
- liczby NGO uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych gminy na 1000 mieszkańców;

Są to wskaźniki, które po uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań najpełniej oddają poziom kapitału społecznego. Na rycinie 9. przedstawiono przestrzenny rozkład ogólnego wskaźnika kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników składowych. W analizie przyjęto, że oba wskaźniki z racji na podobieństwo mają równe znaczenie, stąd przy sumowaniu wskaźników cząstkowych przyznano im wagi po 0,5.

Niekorzystne, ujemne wartości wskaźnika kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym (tab. 6), czyli poniżej średniej dla gminy, odnotowano w 21 jednostkach, tj.: 1, 2, 4, 5, 6, 10, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 31 i 33. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 2, 10 i 31, (-0,85). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-0,67 \div -0,08$, przy czym najniższe wartości odnotowano w jednostkach nr: 25 (-0,67) i 29 (-0,67).

Rycina 9. Syntetyczny wskaźnik kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym

SPOŁECZNE ZJAWISKA UZUPEŁNIAJĄCE

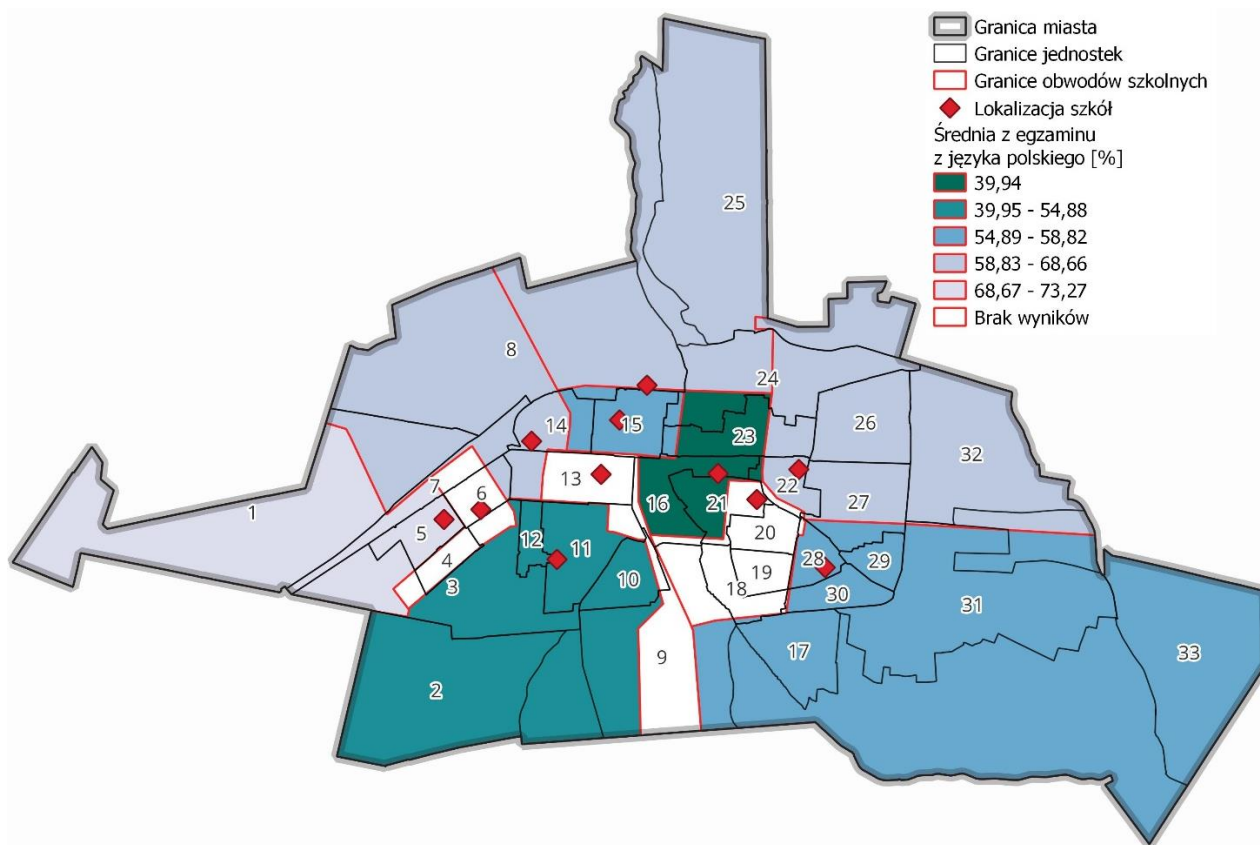
Miernikiem poziomu edukacji w szkołach podstawowych jako istotnego czynnika społecznego, o którym mowa w ustawie o rewitalizacji, są wyniki egzaminów ósmoklasisty. Jest to zjawisko, które w niniejszym raporcie zostało przeanalizowane jako uzupełniające, ponieważ niepełna dostępność i jednoznaczność danych nie pozwoliły na jego włączenie do wskaźnika syntetycznego. Z uwagi na fakt, że wyniki egzaminu ósmoklasisty odnoszą się do obwodów szkolnych, które nie są tożsame z granicami jednostek analitycznych oraz z powodu braku informacji odnośnie do liczby, miejsca zamieszkania i miejsca uczęszczania do szkoły dzieci, nie można było zastosować metody agregującej dane do jednostek analitycznych. W związku z powyższym zdecydowano się nie brać pod uwagę zjawiska poziomu edukacji przy określaniu obszarów miasta z kumulacją negatywnych zjawisk. Jednak ze względu na jego znaczenie i wartość informacyjną, poniżej przedstawiono analizę w możliwym odniesieniu do jednostek.

Niski poziom edukacji jest pośrednio powiązany ze zjawiskiem bezrobocia i ubóstwa, dotyczy jednak częściowo innej grupy społecznej – dzieci. Złe wyniki w nauce na wczesnym etapie życia mogą negatywnie wpływać na dalszy rozwój osobisty, prowadzić do gorszej sytuacji materialnej, życiowej oraz wykluczenia z różnego rodzaju aktywności. Ogólna analiza wyników egzaminu ósmoklasisty w 2024 r. (tab. 5) wskazuje, że średnia wyników z jęz. polskiego w połowie szkół była wyższa od średniej wojewódzkiej. W przypadku egzaminu z matematyki, powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano wyniki w 5 szkołach, natomiast z języka angielskiego, aż w 7 placówkach. Wyniki poszczególnych egzaminów wskazują wyraźnie różnicę, między jedną szkołą, a pozostałymi. Uczniowie zamieszkujący obwód szkolny położony w centralnej części miasta we wszystkich egzaminach uzyskali wyniki poniżej średniej dla województwa. Na rycinach nr 10, 11 i 12 wyróżnione zostały również trzy obwody, w których nie zostały przeprowadzone egzaminy ósmoklasisty. Z racji na brak podanych wyników na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, obwody te zostały oznaczone kolorem białym wraz z dopiskiem "Brak wyników".

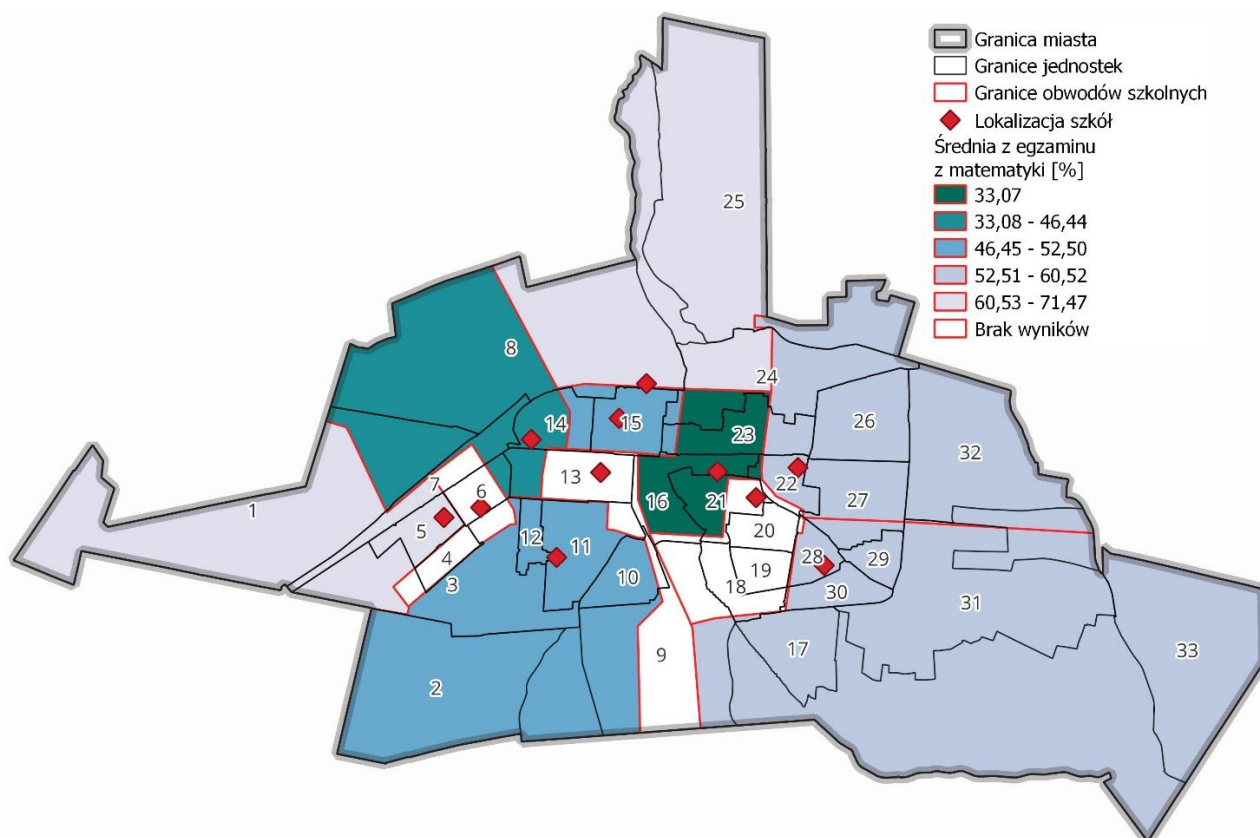
Tabela 5. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2024 r.

Szkoła	jęz. polski	matematyka	jęz. angielski
Szkoła Podstawowa Nr 1	58,82	49,86	65,25
Szkoła Podstawowa Nr 3	57,71	56,31	70,14
Szkoła Podstawowa Nr 5	60,83	46,44	71,67
Szkoła Podstawowa Nr 8	39,94	33,07	57,25
Szkoła Podstawowa Nr 9	68,67	71,47	86,73
Szkoła Podstawowa Nr 13	54,88	52,50	65,06
Szkoła Podstawowa Nr 14	73,27	60,53	72,17
Szkoła Podstawowa Nr 17	61,66	56,38	76,12
Średni wynik dla województwa	58,86	51,67	65,04

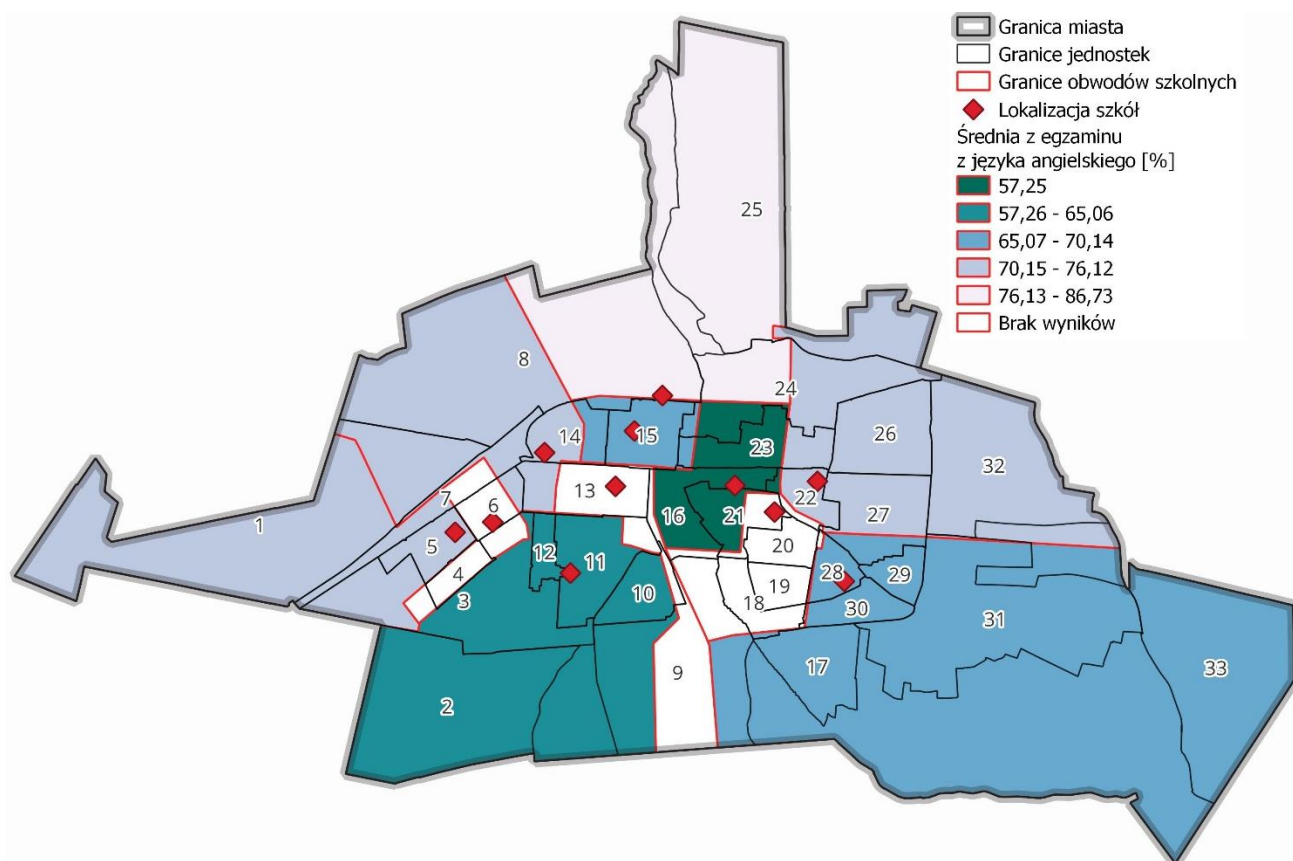
Rycina 10. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – jęz. polski

Rycina 11. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – matematyka

Rycina 12. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – jęz. angielski

PODSUMOWANIE ANALIZY ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Z obszarami z kumulacją zjawisk kryzysowych mamy do czynienia w sytuacji koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Aby móc stwierdzić, że na danym terenie występuje taka sytuacja, dokonano sumowania wskaźników poszczególnych zjawisk, otrzymując syntetyczny wskaźnik społeczny (tab. 6). Wartość tego wskaźnika pozwala określić natężenie zjawisk kryzysowych na terenie danej jednostki analitycznej – im ta wartość jest mniejsza, tym większe jest natężenie zjawisk kryzysowych. W tabeli 6. czerwoną czcionką wyróżniono najniższe wartości syntetycznego wskaźnika społecznego.

Niekorzystne, najniższe wartości syntetycznego wskaźnika społecznego, które negatywnie wyróżniają się na tle pozostałych jednostek, odnotowano w jednostkach: 3, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33. Ich przestrzenne rozmieszczenie (ryc. 13) wskazuje na koncentrację analizowanych zjawisk w zwartym obszarze centrum miasta. Wartość syntetycznego wskaźnika społecznego dla tych jednostek kształtuje się w przedziale od -12,22 do -0,18.

Rycina 13. Rozkład przestrzenny syntetycznego wskaźnika społecznej

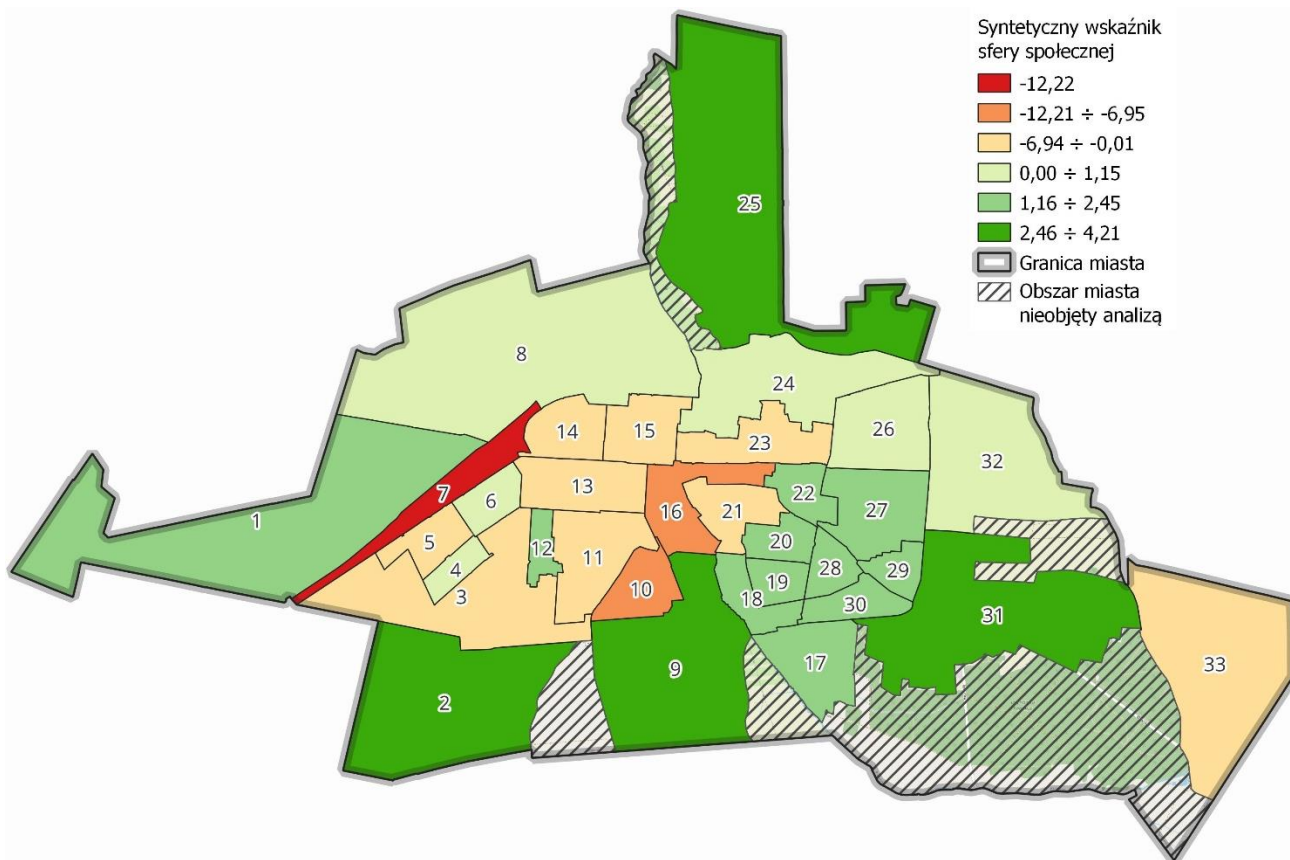

Tabela 6. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników społecznych i syntetycznego wskaźnika społecznego

Jednostka	Zmiany demograficzne	Ubóstwo	Bezrobocie	Osoby ze szczególnymi potrzebami	Bezradność i zagrożenie wykluczeniem	Przestępczość	Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym	Syntetyczny wskaźnik społeczny
1	1,20	0,38	0,29	0,37	0,34	0,53	-0,65	2,45
2	2,55	0,66	-0,20	0,79	0,68	0,59	-0,85	4,21
3	0,16	-0,01	0,34	-2,91	0,42	-0,26	0,22	-2,04
4	-0,56	0,49	0,03	0,63	0,61	0,16	-0,33	1,02
5	-0,13	0,16	0,25	-0,62	0,33	0,16	-0,33	-0,18
6	-0,36	0,12	0,27	0,54	0,08	0,26	-0,35	0,56
7	-1,85	-3,83	-1,62	-2,92	-0,34	-2,27	0,60	-12,22
8	0,05	0,32	0,04	0,55	-0,38	-0,39	0,67	0,85
9	1,16	0,45	0,39	0,51	0,30	0,28	0,17	3,26
10	-1,71	-0,33	-3,24	-1,62	0,68	0,12	-0,85	-6,96
11	-0,88	-0,59	-1,15	0,02	0,14	-0,71	0,80	-2,38
12	-0,20	0,49	0,39	0,64	0,43	0,33	-0,44	1,64
13	-0,08	-0,28	-0,74	0,09	-0,15	0,09	-0,28	-1,35
14	0,04	-0,16	-0,84	0,62	0,15	0,05	-0,08	-0,21
15	-0,93	-0,29	-1,23	0,38	-0,81	-1,01	2,13	-1,75
16	-1,65	-2,32	-1,52	-1,49	-0,69	-0,75	0,81	-7,61
17	-0,09	0,54	0,41	0,64	0,62	0,26	-0,37	2,00
18	0,01	0,44	1,01	0,35	-0,38	0,54	-0,57	1,40
19	-0,33	0,48	0,76	0,67	0,55	0,05	-0,20	1,98
20	-0,24	0,46	0,40	0,42	0,42	0,27	-0,43	1,30
21	-0,54	-0,47	-0,34	-0,14	-0,02	-0,28	0,47	-1,32
22	0,01	0,46	0,67	0,62	0,47	0,16	-0,24	2,15
23	-0,77	-1,11	-0,94	-1,08	-0,58	-1,66	2,01	-4,13
24	-0,21	0,66	0,68	0,79	-1,79	0,25	0,77	1,15
25	1,19	0,66	0,60	0,79	0,68	0,60	-0,67	3,85
26	-0,58	0,41	1,04	-0,70	-1,11	0,29	1,03	0,38
27	0,34	0,49	0,57	0,51	0,40	0,28	-0,33	2,26
28	-0,34	0,43	0,60	0,59	0,47	0,38	-0,57	1,57
29	-0,02	0,62	0,59	0,73	0,49	0,52	-0,67	2,27
30	-0,23	0,57	0,72	0,58	0,26	0,34	-0,54	1,69
31	2,12	0,54	0,65	0,63	0,54	0,57	-0,85	4,20
32	0,88	0,08	0,24	0,08	-0,06	-0,26	0,05	1,01
33	2,01	-0,51	0,85	-1,07	-2,76	0,54	-0,13	-1,06

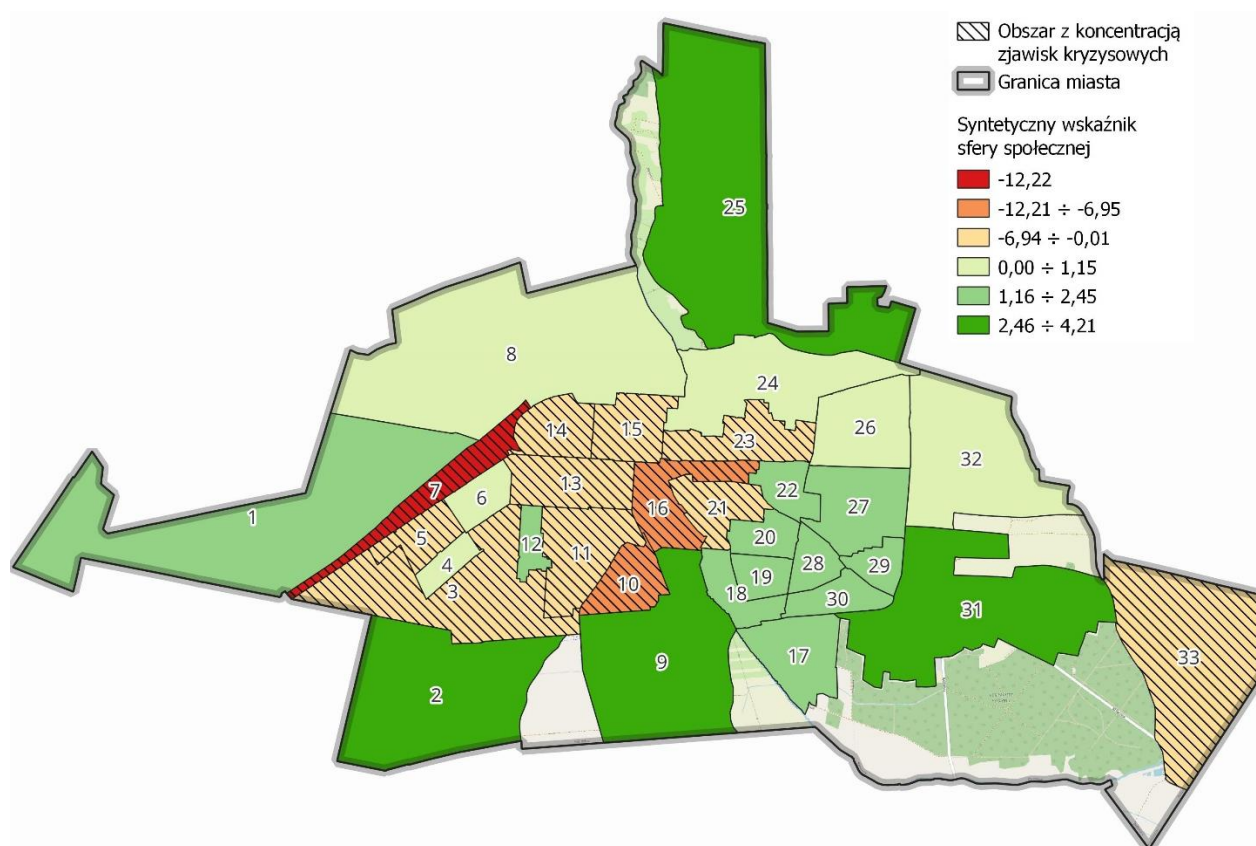
Zgodnie z treścią przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym to obszar, na którym następuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zjawisk społecznych jako obszary z koncentracją zjawisk kryzysowych należy uznać te jednostki, dla których syntetyczny wskaźnik społeczny przyjmuje najbardziej niekorzystne wartości, co świadczy o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

W związku z powyższym obszarem miasta z kumulacją zjawisk kryzysowych w Mieście Pabianice należy uznać tereny jednostek: 3, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33 (tab. 7, ryc. 14).

Tabela 7. Zestawienie zestandaryzowanych wartości wskaźników dla jednostek analitycznych o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych

Jednostka	Zmiany demograficzne	Ubóstwo	Bezrobocie	Osoby ze szczególnymi potrzebami	Bezradność i zagrożenie wykluczeniem społecznym	Przestępczość	Kapitał społeczny i uczestnictwo w życiu publicznym	Syntetyczny wskaźnik społeczny	Powierzchnia [km ²]	Ludność
3	0,16	-0,01	0,34	-2,91	0,42	-0,26	0,22	-2,04	1,33	2067
5	-0,13	0,16	0,25	-0,62	0,33	0,16	-0,33	-0,18	0,25	3980
7	-1,85	-3,83	-1,62	-2,92	-0,34	-2,27	0,60	-12,22	0,42	48
10	-1,71	-0,33	-3,24	-1,62	0,68	0,12	-0,85	-6,96	0,32	37
11	-0,88	-0,59	-1,15	0,02	0,14	-0,71	0,80	-2,38	0,59	1863
13	-0,08	-0,28	-0,74	0,09	-0,15	0,09	-0,28	-1,35	0,49	4880
14	0,04	-0,16	-0,84	0,62	0,15	0,05	-0,08	-0,21	0,33	1196
15	-0,93	-0,29	-1,23	0,38	-0,81	-1,01	2,13	-1,75	0,37	1184
16	-1,65	-2,32	-1,52	-1,49	-0,69	-0,75	0,81	-7,61	0,45	1161
21	-0,54	-0,47	-0,34	-0,14	-0,02	-0,28	0,47	-1,32	0,34	697
23	-0,77	-1,11	-0,94	-1,08	-0,58	-1,66	2,01	-4,13	0,47	1322
33	2,01	-0,51	0,85	-1,07	-2,76	0,54	-0,13	-1,06	1,74	192
Razem									7,10	18 627

Rycina 14. Jednostki z kumulacją zjawisk kryzysowych

6 DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z przepisami ustawowymi, obszar gminy, na którym występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, czyli znajdujący się w stanie kryzysowym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk (art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji):

- gospodarczych, w tym niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych, w tym przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska lub
- przestrzenno-funkcjonalnych, w tym niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych, w tym degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE

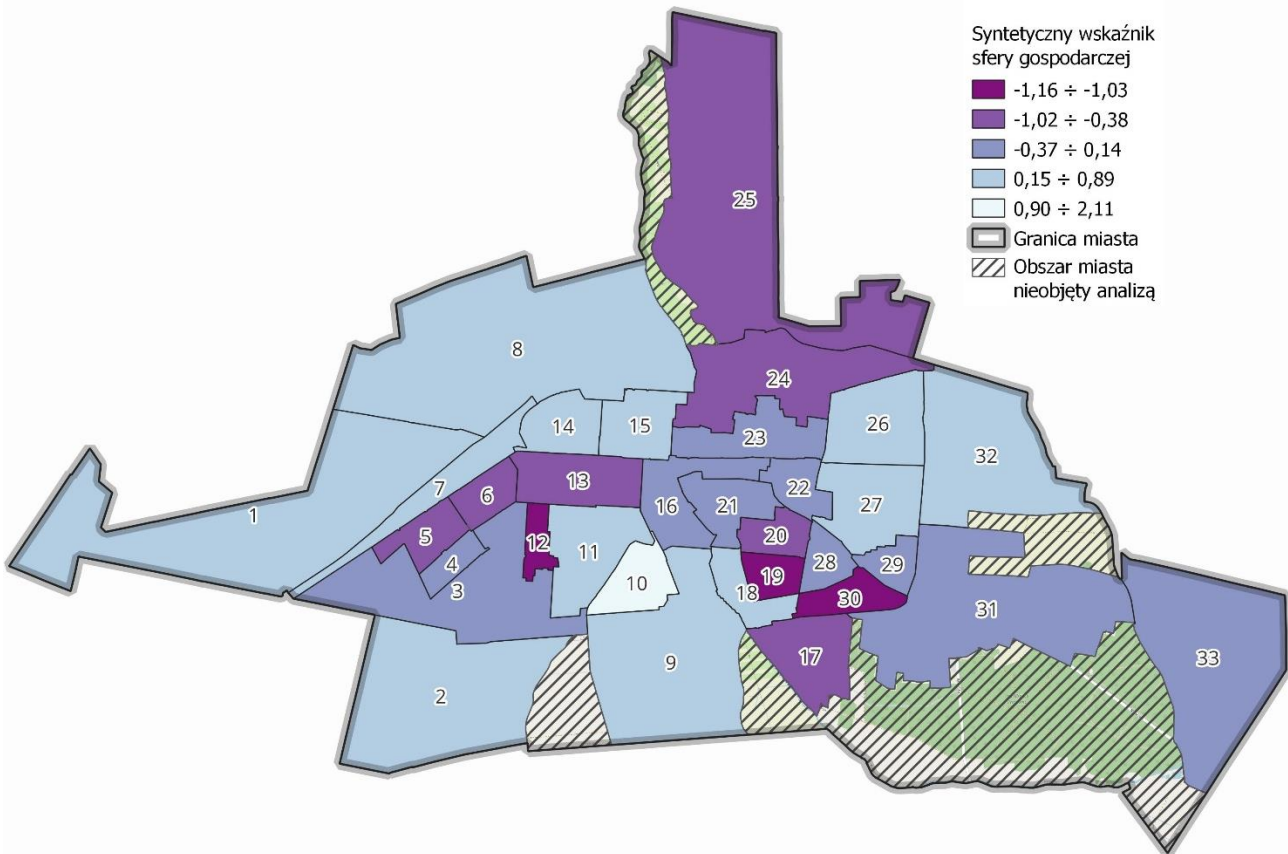
Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej analizowano na podstawie trzech wskaźników częściowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 8), tj.:

- liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności na 1000 mieszkańców;
- stosunku podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG w latach 2016-2023 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%];
- stosunku podmiotów gospodarczych, które zawiesiły działalność w latach 2016-2023 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%];

W pracach analitycznych przyjęto, że negatywne zjawiska gospodarcze w większym stopniu oddają wskaźniki dotyczące kondycji przedsiębiorstw. Z tego powodu przy sumowaniu częściowych wskaźników gospodarczych, wskaźnikom dotyczącym wyrejestrowanych oraz zawieszonych podmiotów w latach 2016-2023 przyznano wagę po 0,4, zaś liczba podmiotów zarejestrowanych otrzymała wagę 0,2. Na rycinie 15. przedstawiono przestrzenny rozkład syntetycznego wskaźnika gospodarczego dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników częściowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery gospodarczej (tab. 9), czyli poniżej średniej dla gminy odnotowano w 16 jednostkach, tj.: 3, 4, 5, 6, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 29 i 30. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 12 (-1,15) i 30 (-1,12). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach od -1,03 ÷ -0,07, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek nr: 19 (-1,03), 5 (-0,64) i 20 (-0,63).

Rycina 15. Syntetyczny wskaźnik gospodarczy

NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

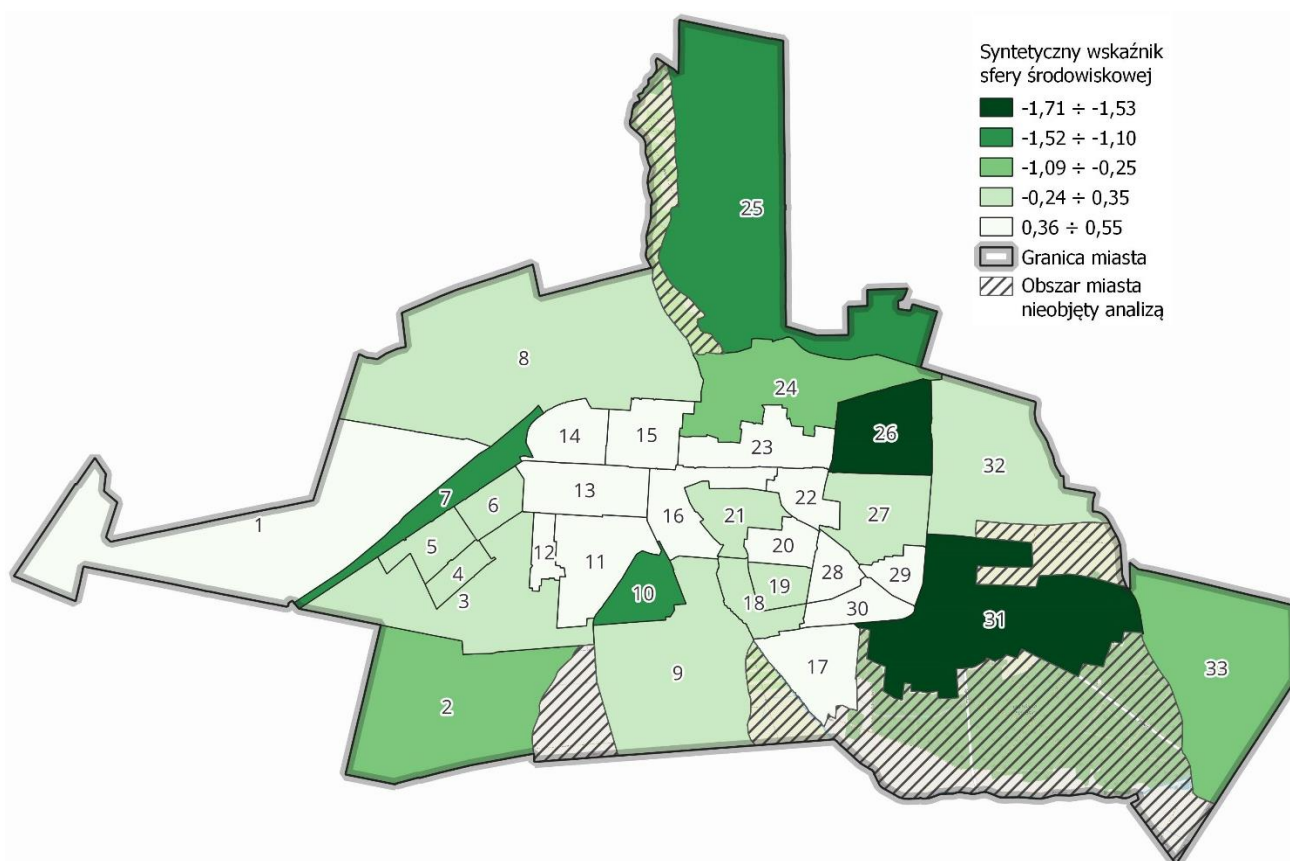
Negatywne zjawiska w sferze środowiskowej analizowano na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 8), tj.:

- powierzchni jednostki z zasięgiem strefy przekroczenia dopuszczalnego poziomu BaP / 1000 mieszkańców,
- ilość odpadów niebezpiecznych zawierających azbest / 1 000 mieszkańców.

W analizie przyjęto, że oba wskaźniki w równym stopniu przedstawiają negatywne zjawiska środowiskowe z tego powodu przy sumowaniu przyznano im wagi po 0,5. Na rycinie 16. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika środowiskowego dla jednostek analitycznych obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery środowiskowej (tab. 9), czyli poniżej średniej dla miasta, odnotowano w 9 jednostkach: 2, 7, 9, 10, 24, 25, 26, 31 i 33. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce 31 (-1,71), natomiast w przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,54 \div -0,25$, przy czym najniższe wartości odnoszą się do jednostek: 26 (-1,54), 25 (-1,27) i 10 (-1,25).

Rycina 16. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy

NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 8), tj.:

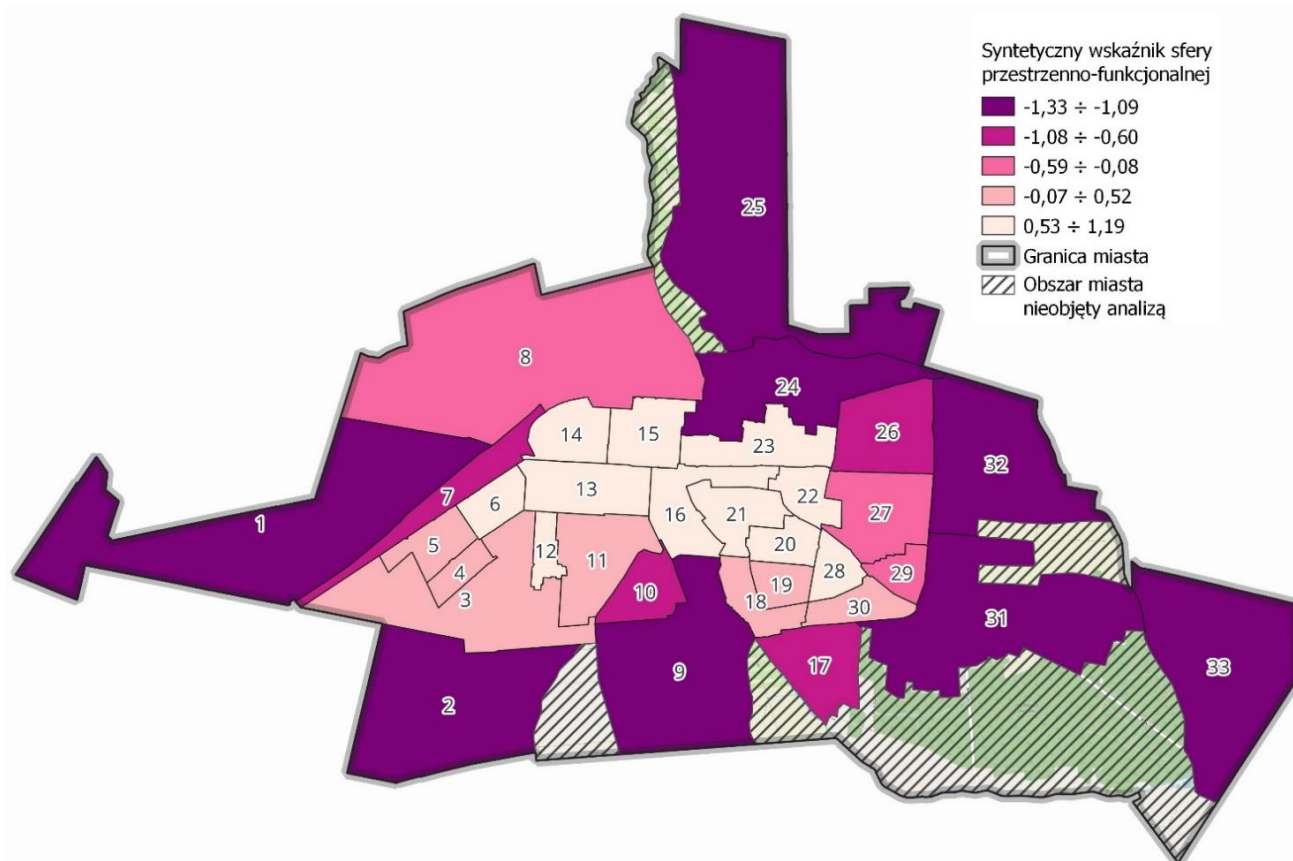
- dostępności publicznych przedszkoli – odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną¹ 15 min dojazdu do przedszkola,
- dostępności szkół podstawowych – odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do szkoły podstawowej,
- dostępności placówek podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do POZ.

W analizie przyjęto, że negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w większym stopniu oddaje wskaźnik dotyczący dostępności placówek podstawowej opieki zdrowotnej. Z tego powodu przy sumowaniu cząstkowych wskaźników przestrzenno-funkcjonalnych, wskaźnikowi temu przypisano wagę 0,4, zaś wskaźnikom dotyczącym dostępności przedszkoli i szkół – wagi po 0,3. Na rycinie 17. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika przestrzenno-funkcjonalnego dla jednostek analitycznych, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery przestrzenno-funkcjonalnej (tab. 9), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano w 15 jednostkach: 1, 2, 7, 8, 9, 10, 17, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32 i 33. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach nr 9, 25, 32 i 33 (-1,32). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,28 \div -0,08$, przy czym najniższe wartości dotyczą jednostek: 31 (-1,28), 24 (-1,28) i 1 (-1,25).

¹ Izochrona to linia na mapie łącząca punkty, z których w jednakowym czasie można dotrzeć do danego punktu (w tym przypadku – 15 minut pieszo).

Rycina 17. Syntetyczny wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny

NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE

Negatywne zjawiska w sferze technicznej analizowano na podstawie trzech wskaźników cząstkowych (obliczone wartości wskaźników przedstawia tabela 8), tj.:

- liczby mieszkań komunalnych i socjalnych bez c.o. i c.w.u. / 1 000 mieszkańców,
- liczby mieszkań komunalnych i socjalnych bez łazienki i/lub wc / 1 000 mieszkańców,
- liczby budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1 000 mieszkańców.

Na obraz negatywnych zjawisk w sferze technicznej największy wpływ mają wskaźniki dotyczące stanu technicznego i wyposażenia mieszkań komunalnych. Przy sumowaniu cząstkowych wskaźników technicznych, wskaźnikom charakteryzującym stan techniczny i wyposażenie mieszkań komunalnych przypisano wagi po 0,4, zaś wskaźnikowi dotyczącemu liczby budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – wagę 0,2. Na rycinie 18. przedstawiono przestrzenny rozkład wskaźnika technicznego, obliczonego jako sumę ważoną zestandaryzowanych wartości wskaźników cząstkowych.

Ujemne wartości syntetycznego wskaźnika sfery technicznej (tab. 9), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano w 10 jednostkach, tj.: 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21 i 23. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach: 7 (-3,03) i 10 (-2,16). W przypadku pozostałych jednostek z ujemnym wskaźnikiem, wartość ta kształtowała się w granicach $-1,45 \div -0,11$, przy czym najniższe wartości dotyczą jednostek: 15 (-1,45), 16 (-1,09) i 11 (-1,07).

Rycina 18. Syntetyczny wskaźnik techniczny

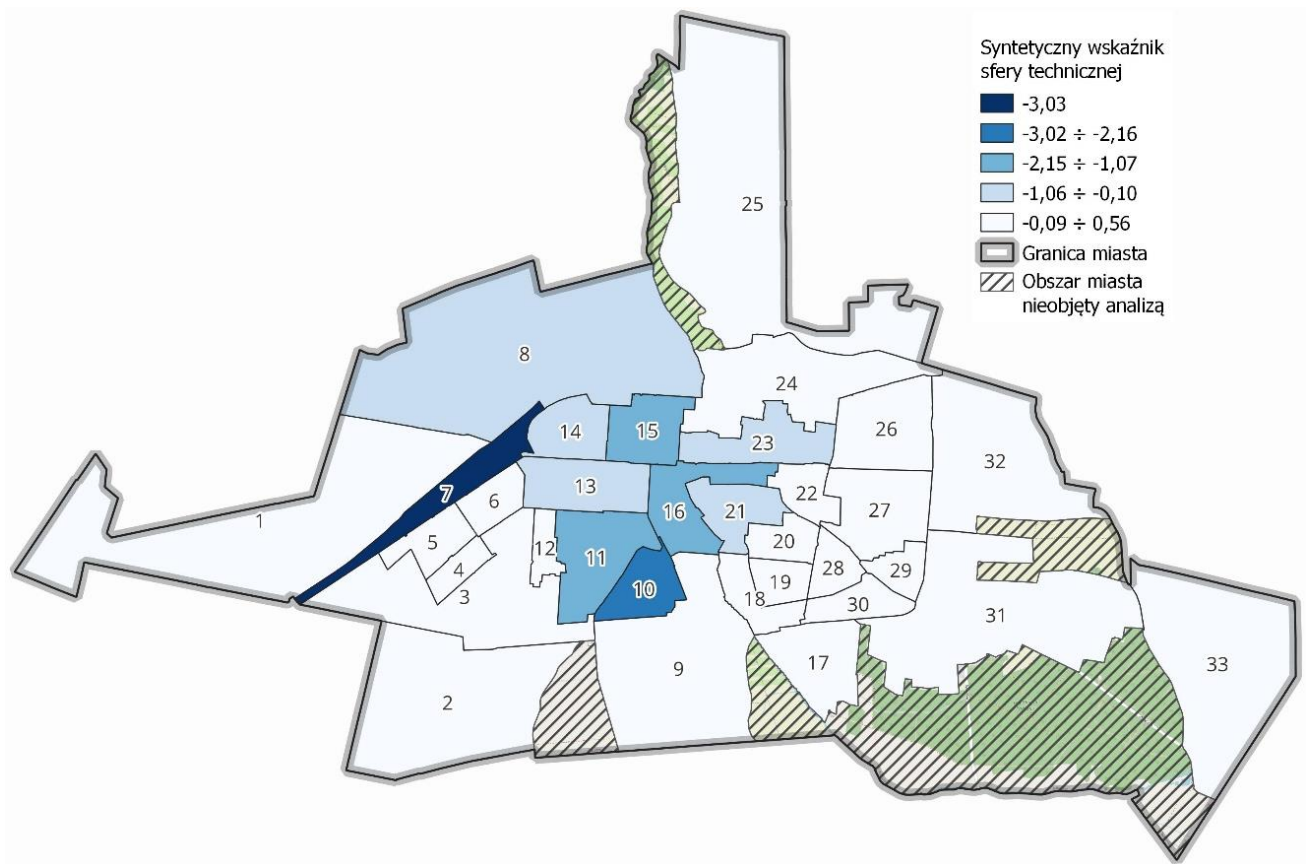

Tabela 8. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Jednostka	Odsetek podmiotów gospodarczych wykreślonych z CEIDG w latach 2016-2023			Powierzchnia jednostki z zasięgiem strefy przekroczenia dopuszczalnego poziomu BaP / 1000 mieszkańców		Dostępność przedszkoli - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola [%]			Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych bez c.o. i c.w.u. / 1000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]		
	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca siedziby działalności / 1000 mieszkańców	Odsetek podmiotów gospodarczych, które zawieszały działalność w latach 2016-2023	Odsetek podmiotów gospodarczych z CEIDG w latach 2016-2023	Ilość odpadów niebezpiecznych zawierających azbest / 1000 mieszkańców	Dostępność przedszkoli - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola [%]	Dostępność szkół podstawowych - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do szkoły podstawowej [%]	Dostępność POZ - odsetek budynków mieszkalnych poza izochroną 15 min dojazdu do POZ [%]	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych bez c.o. i c.w.u. / 1000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych bez łazienki i/lub wc / 1000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami / 1000 mieszkańców [szt./1000 mieszkańców]	
Sfera	gospodarcza			środowiskowa		przestrzenno-funkcjonalna			techniczna		
1	80,66	24,01	39,07	9783,63	0,33	90,98	99,92	100,00	1,16	1,16	0,00
2	100,72	17,86	41,07	134167,27	1,46	96,57	100,00	79,83	0,00	0,00	0,00
3	74,50	26,62	58,44	22326,99	0,49	26,78	43,45	29,63	30,96	28,06	1,45
4	40,36	31,17	53,25	52138,36	0,07	0,00	88,00	28,00	0,00	1,05	0,52
5	39,20	28,85	66,67	38586,68	0,07	0,00	3,53	89,41	16,33	2,76	0,50
6	43,93	34,51	53,10	32671,85	0,08	6,67	0,00	33,33	47,05	38,10	0,39
7	437,50	33,33	47,62	0,00	7,92	46,67	66,67	93,33	458,33	416,67	0,00
8	71,31	18,90	59,06	17674,45	0,79	45,89	44,37	81,39	101,07	81,98	3,93
9	91,00	26,14	38,64	90047,57	1,07	100,00	100,00	100,00	3,10	1,03	1,03
10	189,19	14,29	14,29	0,00	8,65	100,00	100,00	33,33	297,30	108,11	27,03
11	76,76	21,68	48,95	2622,33	0,32	46,36	20,15	21,84	206,12	181,43	1,07
12	32,33	37,50	66,67	20805,96	0,06	11,11	11,11	11,11	4,49	10,33	1,35
13	51,64	31,75	59,92	13822,96	0,10	20,07	0,00	2,82	138,32	100,82	1,43
14	72,74	22,99	42,53	2107,02	0,28	37,58	0,00	0,61	182,27	149,67	0,00
15	114,86	19,12	49,26	10616,55	0,30	0,00	0,00	0,00	271,96	168,92	5,91
16	91,30	24,53	60,38	151,59	0,38	14,08	4,23	0,00	253,23	152,45	0,86
17	44,63	27,97	63,56	0,00	0,02	68,85	77,05	100,00	0,00	0,00	0,00
18	103,59	15,38	65,38	0,00	0,96	8,74	28,16	41,75	0,00	0,00	3,98
19	32,82	35,64	66,34	59603,66	0,06	0,00	51,72	27,59	0,00	0,00	0,32

20	48,56	32,52	60,16	17876,04	0,08	0,00	5,41	1,35	7,11	5,53	0,39
21	81,78	22,81	73,68	19583,93	0,50	9,70	7,46	12,69	99,00	54,52	1,43
22	40,40	24,04	61,54	21983,02	0,09	0,00	0,00	0,00	7,38	5,83	1,55
23	95,31	25,40	51,59	15956,88	0,35	25,14	10,29	11,43	139,18	83,21	1,51
24	121,50	23,08	76,92	47612,15	4,63	100,00	96,00	98,67	28,04	28,04	4,67
25	63,49	35,42	54,17	258710,85	0,75	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00
26	243,24	27,78	44,44	52702,70	8,38	73,08	73,08	73,08	0,00	0,00	0,00
27	90,81	19,14	51,23	22833,34	0,34	65,65	73,98	46,09	2,80	2,24	0,00
28	44,68	30,09	41,59	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79
29	53,16	29,17	52,78	14925,06	0,04	40,74	20,37	79,63	0,00	0,00	0,00
30	39,97	35,54	70,25	5758,18	0,01	0,00	0,00	82,00	0,00	0,00	0,00
31	69,41	24,49	53,06	350381,02	0,03	97,28	97,28	100,00	0,00	0,00	0,00
32	82,84	22,32	47,32	15305,84	0,89	100,00	100,00	100,00	17,01	15,53	0,00
33	88,54	5,88	94,12	195888,54	0,05	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00

Niekorzystne, ujemne wartości zestandaryzowanego, syntetycznego wskaźnika w poszczególnych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (wyróżnione w tabeli 9. pogrubioną czerwoną czcionką), czyli poniżej średniej dla miasta odnotowano łącznie w prawie wszystkich jednostkach, z wyjątkiem nr 18 i 28. Ujemny syntetyczny wskaźnik sfery gospodarczej odnotowano w 16 jednostkach, sfery środowiskowej w 9 jednostkach, przestrzenno-funkcjonalnej w 15 jednostkach, a sfery technicznej w 10 jednostkach.

Tabela 9. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Oznaczenie	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
1	0,55	0,42	-1,25	0,55
2	0,89	-0,61	-1,09	0,56
3	-0,18	0,31	0,36	0,26
4	-0,38	0,20	0,26	0,53
5	-0,64	0,29	0,25	0,47
6	-0,56	0,32	0,79	0,20
7	0,72	-1,10	-0,60	-3,03
8	0,24	0,27	-0,31	-0,35
9	0,46	-0,25	-1,32	0,50
10	2,11	-1,25	-0,65	-2,16
11	0,38	0,47	0,46	-1,07
12	-1,15	0,41	0,90	0,44
13	-0,57	0,44	1,00	-0,47
14	0,48	0,48	0,89	-0,79
15	0,62	0,42	1,18	-1,45
16	-0,07	0,47	1,04	-1,09
17	-0,48	0,55	-0,92	0,56
18	0,34	0,35	0,49	0,39
19	-1,03	0,16	0,52	0,55
20	-0,63	0,42	1,13	0,49
21	-0,38	0,32	0,92	-0,11
22	-0,21	0,39	1,18	0,44
23	0,14	0,38	0,80	-0,39
24	-0,38	-0,72	-1,28	0,13
25	-0,59	-1,27	-1,32	0,56
26	0,61	-1,54	-0,65	0,56
27	0,50	0,33	-0,32	0,54
28	0,03	0,54	1,18	0,53
29	-0,22	0,45	-0,08	0,56
30	-1,12	0,51	0,35	0,56
31	0,09	-1,71	-1,28	0,56
32	0,41	0,27	-1,32	0,43
33	0,02	-0,72	-1,32	0,56

OBZAR ZDEGRADOWANY

Wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego dokonano na podstawie delimitacji jednostek z kumulacją zjawisk kryzysowych oraz wartości zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Jako obszar zdegradowany wskazano te jednostki, w których zidentyfikowano kumulację zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (3, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33) i ujemne wartości zestandaryzowanego wskaźnika syntetycznego w przynajmniej jednej z pozostałych czterech sfer.

W związku z powyższym jako obszar zdegradowany miasta Pabianice wskazuje się tereny jednostek nr: 3, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33 (tab. 10, ryc. 19).

Rycina 19. Granice obszaru zdegradowanego

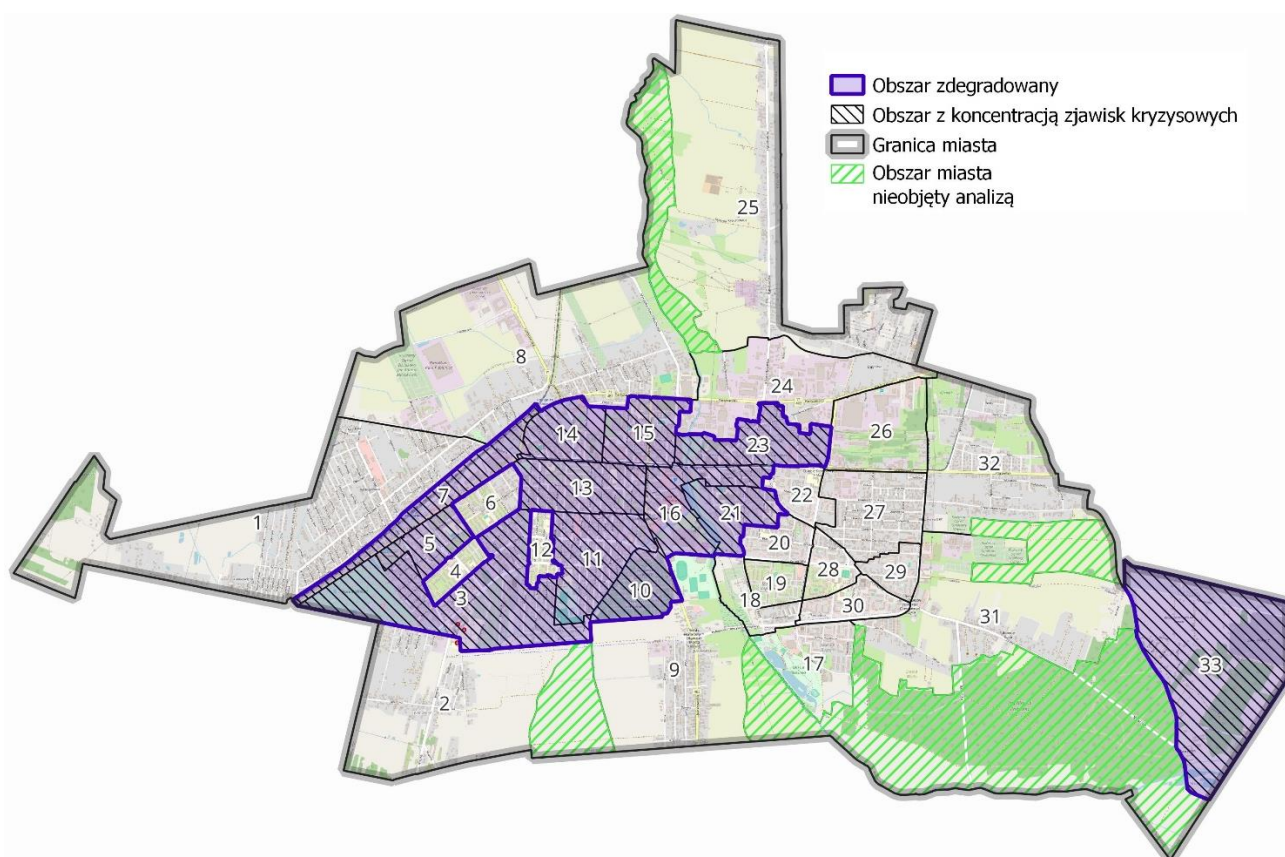

Tabela 10. Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego

Jednostka	Syntetyczny wskaźnik społeczny	Syntetyczny wskaźnik sfery gospodarczej	Syntetyczny wskaźnik sfery środowiskowej	Syntetyczny wskaźnik sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Syntetyczny wskaźnik sfery technicznej	Powierzchnia [km ²]	Ludność [osoby]
3	-2,04	-0,18	0,31	0,36	0,26	1,33	2067
5	-0,18	-0,64	0,29	0,25	0,47	0,25	3980
7	-12,22	0,72	-1,10	-0,60	-3,03	0,42	48
10	-6,96	2,11	-1,25	-0,65	-2,16	0,32	37
11	-2,38	0,38	0,47	0,46	-1,07	0,59	1863
13	-1,35	-0,57	0,44	1,00	-0,47	0,49	4880
14	-0,21	0,48	0,48	0,89	-0,79	0,33	1196
15	-1,75	0,62	0,42	1,18	-1,45	0,37	1184
16	-7,61	-0,07	0,47	1,04	-1,09	0,45	1161
21	-1,32	-0,38	0,32	0,92	-0,11	0,34	697
23	-4,13	0,14	0,38	0,80	-0,39	0,47	1322
33	-1,06	0,02	-0,72	-1,32	0,56	1,74	192
Razem						7,10 (21,52% powierzchni miasta)	18 627 (33,07% ludności miasta)

7 WYZNACZENIE (DELIMITACJA) OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji, jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który:

- cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej (rozdz. 5) oraz w jednej z pozostałych sfer, tj.: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej (rozdz. 6),
- posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację,
- nie przekracza obszarowo 20% powierzchni gminy,
- jest zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

W procesie delimitacyjnym, jako obszar zdegradowany wskazano obszar składający się z jednostek: 3, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 i 33 (tab. 10, ryc. 19). Uwzględniając pozostałe kryteria ustawowe, niemożliwym jest wskazanie całego obszaru zdegradowanego, jako obszaru rewitalizacji, ze względu na ograniczenia ludnościowe i powierzchniowe wynikające z przepisów ustawowych. Cały obszar zdegradowany zamieszkuje ponad 33% mieszkańców miasta, co przekracza ustawowo dopuszczalny wskaźnik 30%, a powierzchnia wynosi ponad 21% powierzchni ogólnej miasta, co przekracza dopuszczalny wskaźnik 20%.

Prowadzenie rewitalizacji jest procesem „wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie” (art. 2 ust. 1

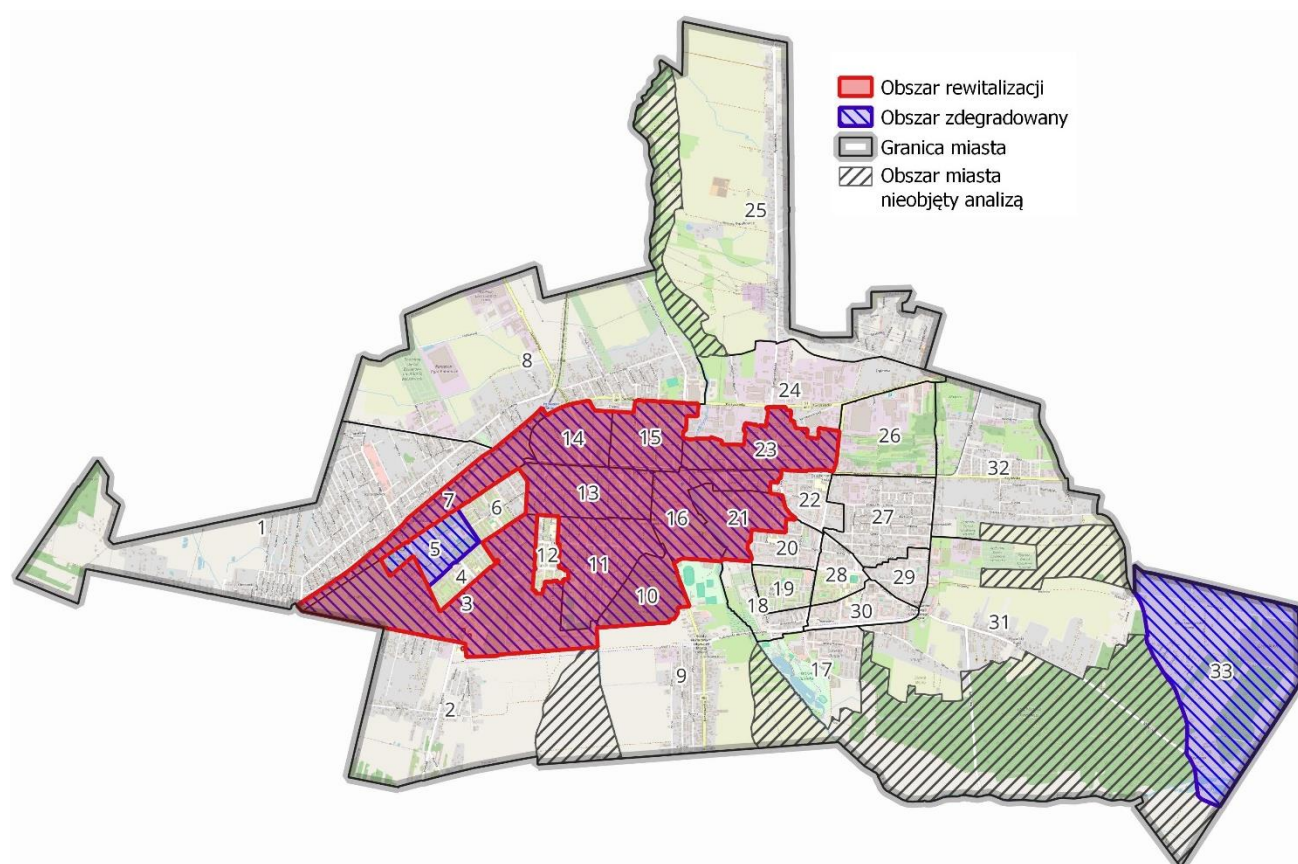
ustawy o rewitalizacji). Aby osiągnąć jak najlepsze efekty realizowanych na obszarze rewitalizacji działań, powinny być one skoncentrowane na relatywnie niewielkiej przestrzeni zamieszkiwanej przez stosunkowo dużą liczbę mieszkańców. W związku z czym, rekomenduje się objęcie obszarem rewitalizacji te jednostki, które charakteryzują się wysokimi wskaźnikami ludnościowymi, czyli relatywnie wysoką liczbą ludności zamieszkałej w obszarze jednostki i gęstością zaludnienia. Ponadto zgodnie z art. 10 ust 1 ustawy o rewitalizacji, jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

W związku z powyższym, mając na uwadze zachowanie zasady koncentracji terytorialnej środków na rozwiązywaniu problemów, przede wszystkim społecznych, **jako obszar rewitalizacji wyznacza się tereny jednostek: 3, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 23 (tab. 11, ryc. 20).**

Tabela 11. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji

Obszar	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności
Miasto	32,99	56 327
Obszar zdegradowany	7,10 (21,52 %)	18 627 (33,07 %)
Obszar rewitalizacji	5,10 (15,46 %)	14 455 (25,66 %)

Rycina 20. Delimitacja obszaru rewitalizacji

SPIS RYCIN

Rycina 1. Gęstość zaludnienia.....	4
Rycina 2. Podział obszaru miasta na jednostki analityczne.....	5
Rycina 3. Zestandaryzowany wskaźnik demograficzny.....	14
Rycina 4. Syntetyczny wskaźnik ubóstwa.....	15
Rycina 5. Syntetyczny wskaźnik bezrobocia.....	16
Rycina 6. Syntetyczny wskaźnik liczby osób ze szczególnymi potrzebami.....	17
Rycina 7. Syntetyczny wskaźnik bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym.....	18
Rycina 8. Syntetyczny wskaźnik poziomu przestępczości.....	19
Rycina 9. Syntetyczny wskaźnik kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym.....	20
Rycina 10. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – jęz. polski.....	22
Rycina 11. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – matematyka.....	22
Rycina 12. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty – jęz. angielski.....	23
Rycina 13. Rozkład przestrzenny syntetycznego wskaźnika społecznego.....	24
Rycina 14. Jednostki z kumulacją zjawisk kryzysowych.....	27
Rycina 15. Syntetyczny wskaźnik gospodarczy.....	28
Rycina 16. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy.....	29
Rycina 17. Syntetyczny wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny.....	31
Rycina 18. Syntetyczny wskaźnik techniczny.....	32
Rycina 19. Granice obszaru zdegradowanego.....	36
Rycina 20. Delimitacja obszaru rewitalizacji.....	38

SPIS TABEL

Tabela 1. Jednostki analityczne - zestawienie.....	6
Tabela 2. Zestawienie danych analitycznych.....	7
Tabela 3. Lista wskaźników.....	9
Tabela 4. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfery społecznej.....	12
Tabela 5. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2024 r.	21
Tabela 6. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników społecznych i syntetycznego wskaźnika społecznego.....	25
Tabela 7. Zestawienie zestandaryzowanych wartości wskaźników dla jednostek analitycznych o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.....	26
Tabela 8. Zestawienie wskaźników dla analizowanych zjawisk sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	33
Tabela 9. Zestawienie zestandaryzowanych wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	35
Tabela 10. Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego.....	37
Tabela 11. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji.....	38

Miasto Pabianice